

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

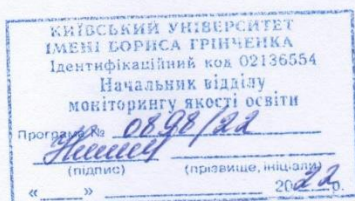
«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор із науково-методичної та
навчальної роботи
(О. Б. Жильцов)
« 05 » « 09 » 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Логопедія (дислалія, фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення)»

для студентів

спеціальності	016 Спеціальна освіта (шифр і назва спеціальності (тей))
освітнього рівня	першого (бакалаврського) (назва освітнього рівня, ОКР)
освітньої програми	016.01.01 Логопедія (шифр і назва освітньої програми)
спеціалізації (за наявності)	016.01 Логопедія (назва спеціалізації)

Київ – 2022

Розробники:

Бабич Наталія Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Тичина Катерина Олександрівна, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Викладач:

Бабич Наталія Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Робочу програму розглянуто й затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Протокол від 30 серпня 2022 р. № 18

Завідувач кафедри *О. Мартинчук* (Олена МАРТИНЧУК)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 016.01.01 Логопедія)
(назва освітньої програми)

30 серпня 2022 р.

Керівник освітньої програми *Н. Бабич* (Наталія БАБИЧ)
(підпис)

Робочу програму перевірено

01.09. 2022 р.

Заступник директора/декана *Р. Павлюк* (Роман ПАВЛЮК)
(підпис)

Пролонговано:

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р.

Протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р.

Протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р.

Протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р.

Протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	2	2
Семестр	3	3
Кількість змістових модулів із розподілом:	-	
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, у тому числі:	120	120
Аудиторні	56	16
Модульний контроль	8	8
Семестровий контроль	30	30
Самостійна робота	26	66
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – формувати у студентів теоретико-методологічні знання щодо причин, механізмів, структури й симптоматики порушень звуковимови, що зумовлені труднощами моторної реалізації, сприймання та фонологічного представлення звуків мовлення, при збереженому слухові та іннервації м'язів артикуляційного апарату; вміння оцінювати (діагностувати) рівень сформованості мовленнєвих функцій при означених порушеннях та здійснювати комплексний корекційно-педагогічний супровід осіб із дислалією та ФФНМ, реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології в процесі реалізації стратегій логопедичного впливу.

Завдання навчальної дисципліни:

– *формувати загальні компетентності:*

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК-4. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;

ЗК-7. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями;

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії;

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

– *формувати спеціальні (фахові) компетентності:*

СК-2 Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3 Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4 Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-5 Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-8 Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-11 Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК-15 Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК-16 Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СКУ-17 Здатність до реалізації базових знань про клінічні підходи до визначення труднощів функціонування дитячого організму при типовому та порушеному розвитку; особливості центральної нервової системи та вищих психічних функцій осіб з порушеннями мовлення для забезпечення ефективного логопедичного впливу на розвиток їхньої мовленнєвої діяльності у різні вікові періоди.

СКУ-18 Здатність до інтеграції та реалізації знань про закономірності та особливості мовленнєвого розвитку в онтогенезі та дизонтогенезі; взаємозв'язок мовлення, мислення і свідомості; психолінгвістичні основи мовленнєвої діяльності як основи реалізації стратегій логопедичного впливу у різні вікові періоди.

СКУ-19 Здатність використовувати у професійній діяльності знання про причини, механізми, структуру, симптоматику дислалії, ринолалії, дизартрії, порушень голосу, затримка мовленнєвого розвитку, фонетико-фонематичний недорозвиток, загальний недорозвиток мовлення, порушень темпо-ритмічної складової мовлення, алалії, труднощів у навчальній діяльності (дисграфії, дислексії, дискалькулії), набутих розладів мовлення та спілкування.

СКУ-20 Здатність здійснювати оцінювання (діагностику) рівня сформованості мовленнєвих функцій та мовленнєвої діяльності; аналізувати та систематизувати одержані результати у процесі складання психолого-педагогічного та логопедичного висновку.

СКУ-21 Здатність використовувати у професійній діяльності системні знання про методики, технології і засоби корекційно-розвивального впливу на психомоторний, когнітивний та мовленнєвий розвиток осіб з порушеннями мовлення.

– забезпечувати набуття практичних навичок при формуванні спеціальних (фахових) компетентностей у Центрі практичної підготовки «Логотренажер».

2. Результати навчання за дисципліною:

РН 1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

РН 2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН 3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН 6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН 7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

РН 9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.

РН 11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

РН 12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

РН 15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

РН 16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.

РН 17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

РНУ 18. Застосовувати в професійній діяльності базові знання про клінічні підходи до визначення труднощів функціонування дитячого організму при типовому та порушеному розвитку; особливості діяльності центральної нервової системи та вищих психічних функцій; визначення локалізації мовленнєвих зон кори головного мозку та механізми порушень при їх ураженні для забезпечення ефективного логопедичного впливу при дизонтогенезі в різні вікові періоди.

РНУ 19. Інтегрувати в професійну діяльність знання про закономірності та особливості мовленнєвого розвитку в онтогенезі та дизонтогенезі; взаємозв'язок мовлення, мислення і свідомості; психолінгвістичні основи мовленнєвої діяльності для реалізації стратегій логопедичного впливу в різні вікові періоди.

РНУ 20. Знати та розуміти причини, механізми, структуру, симптоматику дислалії, ринолалії, дизартрії, порушень голосу, затримки мовленнєвого розвитку, фонетико-фонематичного недорозвитку, загального недорозвитку мовлення, порушень темпо-ритмічної складової мовлення, алалії, труднощів у навчальній діяльності (дисграфія, дислексія, дискалькулія), набутих розладів мовлення та спілкування.

РНУ 21. Добирати та застосовувати методики психолого-педагогічного й логопедичного обстеження осіб із порушеннями мовлення, визначати стан сформованості мовлення в різні вікові періоди; рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та формулювати психолого-педагогічний та логопедичний висновок.

РНУ 22. Добирати й застосовувати в професійній діяльності методики, технології, засоби логопедичного впливу та реабілітації осіб із порушеннями мовлення в різні вікові періоди для здійснення корекційно-розвивального впливу на психомоторний, когнітивний та мовленнєвий розвиток осіб із різними мовленнєвими порушеннями.

РНУ 24. Уміти вирішувати проблеми та приймати рішення в складних практичних ситуаціях, демонструючи лідерські якості та навички ефективної командної взаємодії.

3. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Теоретичні та практичні основи вивчення порушень звуковимовної складової мовлення							
Тема 1. Формування звукової складової мовлення в онтогенезі.	6	2		2	-	-	2
Тема 2. Етіологія та класифікація порушень звуковимови.	6	2	2		-	-	2
Тема 3. Форми, види та механізми порушень звуковимови.	6	2		2	-	-	2
Тема 4. Комплексне обстеження та оцінювання рівня сформованості звуковимови.	6	2		2	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	26	8	2	6	-	-	8
Змістовий модуль 2. Психофізіологічні механізми порушень моторного компонента звуковимови та методика їх подолання							
Тема 5. Механізми порушень вимови голосних звуків та методика їх подолання.	6	2		2	-	-	2
Тема 6. Механізми порушень вимови свистячих та шиплячих звуків та методика їх подолання.	6	2		2	-	-	2
Тема 7. Механізми порушень вимови сонорних звуків та методика їх подолання.	6	2		2	-	-	2
Тема 8. Механізми порушень вимови інших приголосних звуків та методика їх подолання.	6	2		2	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	26	8	-	8	-	-	8
Змістовий модуль 3. Психофізіологічні механізми порушень сенсорного та сенсомоторного компонента звуковимови та методика їх подолання							
Тема 9. Механізми порушень сенсорного компонента звуковимови та методика їх подолання.	5	2		2	-	-	1
Тема 10. Механізми порушень сенсомоторного компонента звуковимови та методика їх подолання.	5	2		2	-	-	1
Модульний контроль	2						

Разом	12	4	-	4	-	-	2
Змістовий модуль 4.							
Механізми дисфункцій фонетико-фонематичних процесів при порушеннях звуковимови та методика їх подолання							
Тема 11. Нормативні показники розвитку фонетико-фонематичної складової мовлення.	6	2	2		-	-	2
Тема 12. Механізми порушень фонетико-фонематичних процесів.	6	2	2		-	-	2
Тема 13. Обстеження фонетико-фонематичної складової мовлення у дітей із ФФНМ.	6	2		2	-	-	2
Тема 14. Зміст і методика логопедичної роботи при ФФНМ.	6	2		2	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	26	8	4	4	-	-	8
Підготовка та проходження контрольних заходів	30						
Усього	120	28	6	22	-	-	26

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1.							
Теоретичні та практичні основи вивчення порушень звуковимовної складової мовлення							
Тема 1. Форми, види та механізми порушень звуковимови. Класифікація порушень звуковимови.	9	2			-	-	7
Тема 2. Комплексне обстеження та оцінювання рівня сформованості звуковимови.	9		2		-	-	7
Модульний контроль	2						
Разом	20	2	2		-	-	14
Змістовий модуль 2.							
Психофізіологічні механізми порушень моторного компонента звуковимови та методика їх подолання							
Тема 3. Механізми порушень вимови голосних звуків та методика їх подолання.	9			2	-	-	7
Тема 4. Механізми порушень вимови приголосних звуків та методика їх подолання.	12			2	-	-	10
Модульний контроль	2						
Разом	23			4	-	-	17

Змістовий модуль 3.							
Психофізіологічні механізми порушень сенсорного та сенсомоторного компонента звуковимови та методика їх подолання							
Тема 5. Механізми порушень сенсорного компонента звуковимови та методика їх подолання.	9	2			-	-	7
Тема 6. Механізми порушень сенсомоторного компонента звуковимови та методика їх подолання.	9		2		-	-	7
Модульний контроль	2						
Разом	20	2	2		-	-	14
Змістовий модуль 4.							
Механізми дисфункцій фонетико-фонематичних процесів при порушеннях звуковимови та методика їх подолання							
Тема 7. Нормативні показники розвитку фонетико-фонематичної складової мовлення та механізми порушень фонетико-фонематичних процесів.	9	2			-	-	7
Тема 8. Обстеження фонетико-фонематичної складової мовлення у дітей із ФФНМ.	7				-	-	7
Тема 9. Зміст і методика логопедичної роботи при ФФНМ.	9			2	-	-	7
Модульний контроль	2						
Разом	27	2		2	-	-	21
Підготовка та проходження контрольних заходів	30						
Усього	120	6	4	6	-	-	66

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Теоретичні та практичні основи вивчення порушень звуковимовної складової мовлення

Тема 1. Формування звукової складової мовлення в онтогенезі

Онтогенез мовлення у контексті психомоторного розвитку організму дитини. Періоди розвитку дитини. Механізми засвоєння звуковимовної складової мовлення. Формування сенсорного та перцептивного рівнів слухового сприймання в онтогенезі. Формування правильної звуковимови в онтогенезі. Засвоєння дітьми звукового аналізу та синтезу.

Ключові слова: мова, мовлення, звуковимова, механізм мовленнєвої здібності, фонологічна система мови, сенсомоторний розвиток, онтогенез, звук, фонема, сенсорний та перцептивний рівні слухового сприймання.

Рекомендована основна література [2; 5]

Рекомендована додаткова література [8; 11; 17; 20]

Тема 2. Етіологія та класифікація порушень мовлення

Історичний аспект розвитку класифікації порушень мовленнєвого розвитку в дітей. Лінгвістичний, медико-біологічний та психолого-педагогічний підходи до аналізу мовленнєвих порушень. Причини мовленнєвих порушень (біологічні й соціально-психологічні, органічні й функціональні, центральні й периферичні). Класифікації

порушень мовленнєвого розвитку з урахуванням принципів аналізу структури порушеного розвитку (за Л.С. Виготським). Розмежування «первинних» мовленнєвих розладів, спричинених ураженням або дисфункцією мовленнєвих механізмів, від «вторинних», які спостерігаються у дітей із порушеннями інтелекту, сенсорної сфери тощо. Клініко-педагогічна та психолого-педагогічна (за Р.Є. Левіною) класифікації мовленнєвих розладів. Класифікація порушень звуковимови в структурі закордонних досліджень. Дискусійні питання класифікації. Порушення звуковимови у структурі мовленнєвих дисфункцій.

Ключові слова: мовленнєве порушення, первинні мовленнєві порушення, вторинні мовленнєві порушення, структура порушення, дисфункції.

Рекомендована основна література [2; 5]

Рекомендована додаткова література [6; 12; 17; 20; 21]

Тема 3. Форми, види та механізми порушень звуковимови.

Короткі відомості з історії вивчення порушень звуковимови. Поширеність та особливості прояву порушення в різних вікових групах дітей. Вплив порушень вимови звуків на засвоєння граматичних навичок та розвиток особистості дитини. Механізми порушень звуковимови. Рівні порушень вимови.

Сучасні погляди на дислалію. Класифікація дислалії відповідно до причин, механізмів, кількісних та якісних проявів порушення звуковимови. Функціональна дислалія, її форми відповідно до порушення психофізіологічного механізму; симптоматика. Органічна дислалія, її зумовленість аномаліями будови артикуляційного апарату. Своєрідність вимови звуків у контексті аномалій будови артикуляційного апарату.

Ключові слова: дислалія, звуковимова, грамота, функціональна дислалія, органічна дислалія.

Рекомендована основна література [2; 5]

Рекомендована додаткова література [6; 12; 17; 19; 20; 21]

Тема 4. Комплексне обстеження та оцінювання рівня сформованості звуковимови.

Сутність психолінгвістичного підходу та його значення для організації процедури обстеження. Мета, зміст та методика обстеження звуковимови. Напрями обстеження при дислалії. Диференціальна діагностика: відмежування дислалії від вікових особливостей мовлення, мінімальних проявів дизартрії, інших мовленнєвих розладів тощо.

Ключові слова: домовленнєвий розвиток, ранній мовленнєвий розвиток, періоди мовленнєвого розвитку, диференціальна діагностика, психолінгвістичний підхід, дизартрія.

Рекомендована основна література [1; 5]

Рекомендована додаткова література [2; 6; 9; 19; 20; 21; 25; 28]

Змістовий модуль 2.

Психофізіологічні механізми порушенням моторного компонента звуковимови та методика їх подолання

Тема 5. Механізми порушень вимови голосних звуків та методика їх подолання

Принципи та методи логопедичної роботи, спрямованої на виховання правильної вимови звуків. Змістова характеристика основних етапів логопедичної роботи при порушеннях звуковимови. Етапи роботи над звуком: формування первинних вимовних умінь та навичок, постановки звуків і їх автоматизації, диференціації та введення у зв'язне мовлення.

Механізм утворення голосних звуків [а; о; у; е; и; і]. Види порушень вимови голосних звуків. Методика подолання порушень вимови голосних звуків.

Ключові слова: голосний звук, механізми порушень вимови, автоматизація, диференціація.

Рекомендована основна література [4; 5]

Рекомендована додаткова література [2; 13; 15; 16; 18; 19; 22; 26; 30]

Тема 6. Механізми порушень вимови свистячих та шиплячих звуків та методика їх подолання

Механізм утворення свистячих [с; с'; з; з'], шиплячих звуків [ш; ж; ч; щ], африкатів [ц; ц'; дз; дз'; ч; дж]. Порушення вимови свистячих та шиплячих звуків. Різновиди сигматизмів та парасигматизмів. Методика подолання порушень вимови свистячих та шиплячих звуків.

Ключові слова: приголосний звук, свистячі звуки, шиплячі звуки, сигматизм, парасигматизм.

Рекомендована основна література [4; 5]

Рекомендована додаткова література [2; 13; 15; 16; 18; 19; 22; 26; 30]

Тема 7. Механізми порушень вимови сонорних звуків та методика їх подолання

Механізми утворення носових [м, н, н'], ротових [й, л, л', р, р']. Порушення вимови сонорних звуків (види йтоцизмів і парайотоцизмів, ламбдацизмів і параламбдацизмів, ротацизмів і параротацизмів). Методика подолання порушень вимови сонорних звуків.

Ключові слова: сонорні звуки, ротові сонорні звуки, носові сонорні звуки, йотацизм, парайотацизм, ламбдацизм, параламбдацизм, ротацизм, параротацизм.

Рекомендована основна література [4; 5]

Рекомендована додаткова література [2; 13; 15; 16; 18; 19; 22; 26; 30]

Тема 8. Механізми порушень вимови інших приголосних звуків та методика їх подолання

Механізм утворення задньоязикових звуків [к, г, х] і глоткового [г]. Порушення вимови цих звуків. Методика подолання порушень вимови задньоязикових звуків. Порушення оглушення й одзвінчення приголосних звуків і методика їх подолання.

Ключові слова: задньоязикові звуки, глотковий звук, капацізм, паракапацізм, гаммацізм, парагаммацізм, хітизм, парахітизм.

Рекомендована основна література [4; 5]

Рекомендована додаткова література [2; 13; 15; 16; 18; 19; 22; 26; 30]

Змістовий модуль 3.

Психофізіологічні механізми порушень сенсорного та сенсомоторного компонента звуковимови та методики їх подолання

Тема 9. Механізми порушень сенсорного компонента звуковимови та методики їх подолання.

Механізми порушень сенсорного компонента звуковимови. Сенсорна дислалія. Механізми фонетичних порушень. Механізми фонологічних порушень. Акустико-фонематична дислалія.

Порушення слухової обробки. Слухова агнозія. Слухова вербальна агнозія. Невербальна слухова агнозія.

Методики логопедичного впливу при порушеннях сенсорного компонента звуковимови. Використання ІКТ-технологій для корекції сенсорних процесів.

Ключові слова: сенсорна дислалія, слухова агнозія, вербальна агнозія, невербальна агнозія.

Рекомендована основна література [2; 5]

Рекомендована додаткова література [4; 5; 10; 11; 22; 23; 27]

Тема 10. Механізми порушень сенсомоторного компонента звуковимови та методики їх подолання.

Мовленнєворухові диференціації. Мовленнєвослухові диференціації. Механізми порушень сенсомоторного компонента звуковимови.

Методики логопедичного впливу при порушеннях сенсомоторного компонента звуковимови. Використання ІКТ-технологій для корекції сенсорних процесів.

Логопедичні заняття як основна форма логопедичного впливу при корекції порушень звуковимови.

Ключові слова: мовленнєворухові диференціації, мовленнєвослухові диференціації, сенсомоторний компонент, логопедичне заняття, логопедичний вплив.

Рекомендована основна література [2; 4; 5]

Рекомендована додаткова література [1; 4; 5; 7; 10; 11; 13; 14; 19; 28]

Змістовий модуль 4.

Механізми дисфункцій фонетико-фонематичних процесів при порушеннях звуковимови та методики їх подолання

Тема 11. Нормативні показники розвитку фонетико-фонематичної складової мовлення.

Механізми засвоєння фонетико-фонематичної складової мовлення. Критерії та нормативні показники засвоєння фонетико-фонематичної складової мовлення: гуління, лепет, сенсорний рівень слухового сприймання, перцептивний рівень слухового сприймання, фонематична увага та пам'ять, фонематичний контроль, фонематичні уявлення, засвоєння правильної артикуляції фонем, навички довільного звукового аналізу та синтезу. Формування фонематичних уявлень про звуковий склад слів в онтогенезі.

Ключові слова: нормативні показники, фонематичний контроль, фонематичні уявлення.

Рекомендована основна література [2; 3]

Рекомендована додаткова література [2; 3; 7; 14; 17; 20; 21; 22; 23; 29]

Тема 12. Механізми порушень фонетико-фонематичних процесів

Вплив порушень фонематичного слуху на експресивне мовлення. Механізми порушень засвоєння фонетико-фонематичної складової мовлення. Порушення формування сенсорного та перцептивного рівнів слухового сприймання в онтогенезі, фонематичних уявлень про звуковий склад слів. Порушення процесів засвоєння звукового аналізу та синтезу в дітей із ФФНМ.

Ключові слова: фонематичний слух, слухове сприймання, фонематичні уявлення, звуковий аналіз, звуковий синтез.

Рекомендована основна література [2; 3]

Рекомендована додаткова література [2; 3; 7; 14; 17; 20; 21; 22; 23; 29]

Тема 13. Обстеження фонетико-фонематичної складової мовлення

Організація діагностичного логопедичного обстеження осіб із фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення. Діагностична процедура обстеження фонематичних процесів. Діагностика сформованості довільних видів звукового аналізу в осіб із ФФНМ. Визначення освітніх потреб та формулювання логопедичного висновку.

Ключові слова: діагностична процедура, фонематичні процеси.

Рекомендована основна література [2; 3]

Рекомендована додаткова література [2; 3; 7; 14; 17; 20; 21; 22; 23; 29]

Тема 14. Зміст і методика логопедичної роботи при ФФНМ.

Програма корекційного навчання осіб із порушеннями фонетико-фонематичних процесів. Комплектування та організація роботи з дітьми із порушеннями звуковимови й фонематичних процесів. Особливості логопедичного супроводу осіб з ФФНМ в умовах закладів освіти. Огляд корекційних програм. Планування освітньо-корекційної роботи з дітьми із порушенням звуковимови й фонематичних процесів на основі отриманих результатів логопедичного обстеження.

Використання сучасних засобів ІКТ у роботі з особами із порушеннями звуковимови й фонематичних процесів.

Ключові слова: корекційні програми, комплектування груп, логопедичний супровід осіб із ФФНМ, засоби ІКТ.

Рекомендована основна література [2; 3]

Рекомендована додаткова література [2; 3; 7; 14; 17; 20; 21; 22; 23; 29]

5. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Денна форма

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість оцінених	максимальна кількість	кількість оцінених	максимальна кількість	кількість оцінених	максимальна кількість	кількість оцінених	максимальна кількість
Відвідування лекцій	1	4	4	4	4	2	2	4	4
Відвідування семінарських занять	1	1	1	-	-	-	-	2	2
Відвідування практичних занять	1	3	3	4	4	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	1	10	-	-	-	-	3	20
Робота на практичному занятті	10	3	30	4	40	2	20	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20	2	10	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	93	-	93	-	59	-	93
Максимальна кількість балів: 338									
Розрахунок коефіцієнта: $338:60=5,63$									

Заочна форма

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість оцінених	максимальна кількість	кількість оцінених	максимальна кількість	кількість оцінених	максимальна кількість	кількість оцінених	максимальна кількість

Відвідування лекцій	1	1	1	-	-	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	-	-	1	1	-	-
Відвідування практичних занять	1	-	-	2	2	-	-	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	-	-	1	10	-	-
Робота на практичному занятті	10	-	-	2	20	-	-	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20	2	10	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	57	-	67	-	47	-	57
Максимальна кількість балів: 228									
Розрахунок коефіцієнта: $228:60=3,8$									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Робота над самостійними завданнями буде спрямована на створення дидактичного посібника «Логопедичний помічник», який стане в нагоді у професійній практичній діяльності. Він буде складатися із таких розділів:

Розділ 1. Періодизація розвитку дитини

Розділ 2. Етіологія і класифікація мовленнєвих порушень.

Розділ 3. Механізми порушень звуковимови.

Розділ 4. Обстеження стану звуковимови.

Розділ 5. Характеристика звуків української мови (перенести з дисципліни «Фонетика та фонологія з основами аудіології»).

Розділ 6. Стратегія логопедичного впливу при дислалії.

Розділ 7. Дидактичний матеріал для формування правильної вимови звука.

Розділ 8. Нормативні показники розвитку фонетико-фонематичної складової мовлення.

Розділ 9. Механізми порушень фонетико-фонематичних процесів.

Розділ 10. Обстеження фонетико-фонематичної складової мовлення.

Розділ 11. Матеріали для логопедичних занять.

Змістовий модуль 1.

Теоретичні та практичні основи вивчення порушень звуковимовної складової мовлення

Тема 1. Формування звукової складової мовлення в онтогенезі (2 год денна форма навчання, 3 год заочна форма навчання)

Завдання. Оформити Розділ 1. Періодизація розвитку дитини для дидактичної папки «Логопедичний помічник». Заповнити таблицю психомоторного та мовленнєвого розвитку дитини. Для заповнення ознайомитись із [Розділ 2.2. Сенсомоторний розвиток дитини та Розділ 2.4. Формування мовлення в процесі онтогенезу дитини \(Шермет М.К. Логопедія. Підручник. К.: Видавничий дім "Слово". 2010\)](#)

Періодизація розвитку дитини

Вік	Моторика	Сенсорні реакції	Мовлення	Строки засвоєння
-----	----------	------------------	----------	------------------

				звуків рідної мови

Форма подання: заповнена таблиця в дидактичному посібнику «Логопедичний помічник».

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дедлайн	Самостійна робота здана вчасно або раніше зазначеного терміну.	Самостійна робота здана вчасно або затримана до 12 год.	Самостійна робота здана пізніше ніж 12-24 години від зазначеного терміну.	Робота здана пізніше ніж 24 години від зазначеного терміну без поважних причин.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Усього	5 балів			

Тема 2. Етіологія та класифікація порушень звуковимови (2 год денна форма навчання, 4 год заочна форма навчання)

Завдання. Оформити Розділ 2. Етіологія мовленнєвих порушень для дидактичної папки «Логопедичний помічник». Заповнити таблиці «Біологічні й соціально-психологічні причини мовленнєвих порушень», «Органічні та функціональні причини мовленнєвих порушень», «Центральні та периферичні причини мовленнєвих порушень».

Біологічні й соціально-психологічні причини мовленнєвих порушень

Біологічні	Соціальні

Органічні та функціональні причини мовленнєвих порушень

Органічні	Функціональні

Центральні й периферичні причини мовленнєвих порушень

Центральні	Периферичні

Форма подання: заповнені таблиці в дидактичному посібнику «Логопедичний помічник».

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дедлайн	Самостійна робота здана вчасно або раніше зазначеного терміну.	Самостійна робота здана вчасно або затримана до 12 год.	Самостійна робота здана пізніше ніж 12-24 години від зазначеного терміну.	Робота здана пізніше ніж 24 години від зазначеного терміну без поважних причин.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Усього	5 балів			

Тема 3. *Форми, види та механізми порушень звуковимови (2 год денна форма навчання, 3 год заочна форма навчання)*

Завдання. Створити модель/схему видів та форм порушень звуковимови, коротко означити механізми та рівні порушень вимови. Для створення моделі використовувати сучасні [онлайн-інструменти графічного дизайну](#). Розмістити створену модель/схему в Розділі III. Механізми порушень звуковимови дидактичного посібника «Логопедичний помічник».

Форма подання: розроблена модель/схема в дидактичному посібнику «Логопедичний помічник».

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Структурні елементи	Усі структурні елементи моделі чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи моделі чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів моделі чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи моделі не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у моделі. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у моделі. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але модель не представлена.	Дані не відображаються АБО є неточними.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дедлайн	Самостійна робота здана вчасно або раніше зазначеного терміну.	Самостійна робота здана вчасно або затримана до 12 год.	Самостійна робота здана пізніше ніж 12-24 години від зазначеного терміну.	Робота здана пізніше ніж 24 години від зазначеного терміну без поважних причин.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Усього	5 балів			

Тема 4. *Комплексне обстеження та оцінювання рівня сформованості звуковимови (2 год денна форма навчання, 4 год заочна форма навчання)*

Завдання. Здійснити добір дидактичного матеріалу для картки обстеження стану звуковимови у дітей. Оформити Розділ 4. Обстеження стану звуковимови в дітей для дидактичної папки «Логопедичний помічник».

Форма подання: розроблений дидактичний матеріал для картки обстеження стану звуковимови, розміщений у дидактичному посібнику «Логопедичний помічник».

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75 бала)	Наближення до стандартів (0,5 бала)	Ниже стандартів (0 балів)
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні складові обстеження.	Студент/ка називає основні складові обстеження.	Студент/ка називає деякі основні складові обстеження.	Студент/ка не може точно визначити складові обстеження.
Діагностичний інструментарій	Студент/ка креативно підбирає діагностичний інструментарій, враховує вікові особливості та особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка коректно підбирає діагностичний інструментарій, враховує вікові особливості та особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка підбирає діагностичний інструментарій, однак не враховує вікові особливості та всі особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка не демонструє вміння підбирати діагностичний інструментарій для логопедичного обстеження.
Маркери та показники	Студент/ка точно зазначає всі маркери та показники для діагностики певної складової мовлення.	Студент/ка допускає 1-2 незначні помилки при визначенні маркерів та показників діагностики певної складової мовлення.	Студент/ка зазначає не всі маркери та показники для діагностики певної складової мовлення.	Студент/ка не зазначає й маркери діагностики певної складової мовлення.
Граматика та орфографія	Студент/ка не допускає помилок у граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
Дедлайн	Самостійна робота здана вчасно або раніше зазначеного терміну.	Самостійна робота здана вчасно або затримана до 12 год.	Самостійна робота здана пізніше ніж 12-24 години від зазначеного терміну.	Робота здана пізніше ніж 24 години від зазначеного терміну без поважних причин.
Усього	5 балів			

Змістовий модуль 2.

Психофізіологічні механізми порушенням моторного компонента звуковимови та методика їх подолання

Тема 5. Порушення вимови голосних звуків та методика їх подолання (2 год денна форма навчання, 3 год заочна форма навчання)

Завдання. Розробити 1 дидактичну гру для автоматизації голосного звука та 1 дидактичну гру для диференціації цього ж звука відповідно до запропонованої структури гри.

<p>Назва гри: Мета гри: Обладнання: Хід гри <i>*Під час опису гри потрібно чітко вказати, що робить логопед, і які дії він передбачає у роботі дитини. Після опису ходу гри потрібно написати чітку інструкцію для дитини. Якщо під час гри використовується дидактичний матеріал, то його потрібно розмістити після опису ходу гри.</i></p>
--

Розроблені ігри, після їхньої презентації на практичному занятті розмістити в Розділі 6 дидактичної папки «Логопедичний помічник».

Перелік тем для ігор:

- Гра №1 – автоматизація звука [А] у складах; гра №2 – диференціація звуків [А]-[Е] у реченнях.
- Гра №1 – автоматизація звука [А] на початку слова; гра №2 – диференціація звуків [А]- [Е] у словосполученнях.

3. Гра №1 – автоматизація звуку [А] у середині слова; гра №2 – диференціація звуків [А]-[Е] у реченнях.
4. Гра №1 – автоматизація звуку [А] в кінці слова; гра №2 – диференціація звуків [А]- [Е] у словосполученнях.
5. Гра №1 – автоматизація звуку [А] у словосполученнях; гра №2 – диференціація звуків [А]- [Е] у складах.
6. Гра №1 – автоматизація звуку [А] у реченнях; гра №2 – диференціація звуків [А]- [Е] у середині слова.
7. Гра №1 – автоматизація звуку [О] у складах; гра №2 – диференціація звуків [О]- [У] у реченнях.
8. Гра №1 – автоматизація звуку [О] на початку слова; гра №2 – диференціація звуків [О]- [У] у словосполученнях.
9. Гра №1 – автоматизація звуку [О] у середині слова; гра №2 – диференціація звуків [О]-[У] у реченнях.
10. Гра №1 – автоматизація звуку [О] в кінці слова; гра №2 – диференціація звуків [О]- [У] у словосполученнях.
11. Гра №1 – автоматизація звуку [О] у словосполученнях; гра №2 – диференціація звуків [О]- [У] у складах.
12. Гра №1 – автоматизація звуку [О] у реченнях; гра №2 – диференціація звуків [О]- [У] у середині слова.
13. Гра №1 – автоматизація звуку [І] у складах; гра №2 – диференціація звуків [І]- [Е] у реченнях.
14. Гра №1 – автоматизація звуку [І] у середині слова; гра №2 – диференціація звуків [І]-[Е] у реченнях.
15. Гра №1 – автоматизація звуку [І] в кінці слова; гра №2 – диференціація звуків [І]- [Е] у словосполученнях.
16. Гра №1 – автоматизація звуку [І] у словосполученнях; гра №2 – диференціація звуків [І]- [Е] у складах.
17. Гра №1 – автоматизація звуку [І] у реченнях; гра №2 – диференціація звуків [І]- [Е] у середині слова.
18. Гра №1 – автоматизація звуку [Е] у складах; гра №2 – диференціація звуків [Е]- [І] у реченнях.
19. Гра №1 – автоматизація звуку [У] на початку слова; гра №2 – диференціація звуків [У]- [О] у словосполученнях.
20. Гра №1 – автоматизація звуку [Е] у середині слова; гра №2 – диференціація звуків [Е]-[І] у реченнях.
21. Гра №1 – автоматизація звуку [У] в кінці слова; гра №2 – диференціація звуків [О]- [У] у словосполученнях.
22. Гра №1 – автоматизація звуку [Е] у словосполученнях; гра №2 – диференціація звуків [Е]- [А] у складах.
23. Гра №1 – автоматизація звуку [У] у реченнях; гра №2 – диференціація звуків [У]- [О] у середині слова.
24. Гра №1 – автоматизація звуку [І] у реченнях; гра №2 – диференціація звуків [І]- [І] у середині слова
25. Гра №1 – автоматизація звуку [Е] у складах; гра №2 – диференціація звуків [Е]- [І] у словосполученнях.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді 2 дидактичних ігор, розміщених у Розділі 6 дидактичної папки «Логопедичний помічник».

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не

	розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	має посилання на джерело.	містять посилання на джерело.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Більшість структурних елементів описано чітко з відповідними деталями.	Деякі структурні елементи описані чітко з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дедлайн	Самостійна робота здана вчасно або раніше зазначеного терміну.	Самостійна робота здана вчасно або затримана до 12 год.	Самостійна робота здана пізніше ніж 12-24 години від зазначеного терміну.	Робота здана пізніше ніж 24 години від зазначеного терміну без поважних причин.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Усього	5 балів			

Тема 6-8. Порушення вимови звуків та методика їх подолання (6 год денна форма навчання, 10 год заочна форма навчання)

Завдання. Здійснити добір дидактичного матеріалу для формування правильної вимови одного звука (на вибір студента) за всіма етапами логопедичної роботи. Оформити Розділ 7. Дидактичний матеріал для формування правильної вимови звука [] (вказати) для дидактичної папки «Логопедичний помічник».

Форма подання: розроблений дидактичний матеріал для формування правильної вимови звука [] (на вибір студента), розміщений у дидактичному посібнику «Логопедичний помічник».

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Ігровий інструментарій	Студент/ка раціонально підбирає ігровий інструментарій, враховує вікові особливості та особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка правильно підбирає ігровий інструментарій, враховує вікові особливості та особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка підбирає ігровий інструментарій, однак не враховує вікові особливості та всі особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка не демонструє вміння підбирати ігровий інструментарій.
<i>Бали</i>	6-5	4-3	2-1	0
Змістові нововведення	Матеріал є сучасним, авторським креативним, виконаним із використанням сучасних научних матеріалів.	Матеріал є сучасним, авторським креативним, але модифікованим, виконаною із використанням сучасних научних матеріалів.	Запропонований матеріал позбавлений авторського внеску, виконаний із використанням научних матеріалів.	Запропонований матеріал не містить ознаки сучасності, креативності, модифікованості.
<i>Бали</i>	6-5	4-3	2-1	0
Привабливість / дизайн	Матеріал привабливий із точки зору дизайну, макету та акуратності.	Матеріал оформлено відповідно до вимог.	Матеріал є досить привабливим, хоча може бути дещо неохайним.	Матеріал оформлено без дотримання вимог.
<i>Бали</i>	3	2	1	0
Усього	15 балів			

Змістовий модуль 3.

Психофізіологічні механізми порушень сенсорного та сенсомоторного компонента звуковимови та методики їх подолання

Тема 9. Механізми порушень сенсорного компонента звуковимови та методики їх подолання (1 год денна форма навчання, 7 год заочна форма навчання)

Завдання. Ознайомитися зі статтею Н. Бабич, К. Тичини «Дисфункції слухового гнозису в дітей дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення» (англ.) [[Babych N., Tychyna K. Auditory gnosis dysfunctions in preschool children with severe speech disorders. The New Educational Review, 2021. №64. P. 259-272](#)]. Зробити тезовий конспект та власні

узагальнення щодо особливостей слуховогогнозису в дітей із тяжкими порушеннями мовлення.

Форма подання: тезовий конспект із власними висновками щодо прочитаного.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75 бала)	Наближення до стандартів (0,5 бала)	Нижче стандартів (0)
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти.	Студент/ка називає всі основні аспекти.	Студент/ка називає деякі основні аспекти.	Студент/ка не може точно визначити основні аспекти.
Визначення фактів	Студент/ка точно знаходить усі факти в статті та дає чітке обґрунтування, чому ці факти стосуються певного аспекту.	Студент/ка точно знаходить основні факти та дає обґрунтоване пояснення, чому ці факти стосуються певного аспекту.	Студент/ка знаходить окремі факти і використовує поверхневе пояснення.	Студент/ка має труднощі з пошуку фактів.
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення з обраної теми.	Студент/ка використовує кілька речень, щоби точно описати, про що йдеться.	Студент/ка точно резюмує більшу частину, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення.
Грамматика та орфографія	Автор не допускає помилок у граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить більше 4 помилок у граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.
Дедлайн	Самостійна робота здана вчасно або раніше зазначеного терміну.	Самостійна робота здана вчасно або затримана на до 12 год.	Самостійна робота здана пізніше ніж 12-24 години від зазначеного терміну.	Робота здана пізніше ніж 24 години від зазначеного терміну без поважних причин.
Усього	5 балів			

Тема 10. Механізми порушень сенсомоторного компонента звуковимови та методики їх подолання (*1 год денна форма навчання, 7 год заочна форма навчання*)

Завдання. Ознайомитися зі статтею О. Дубовик, К. Луцько «Онтогенетичні закономірності оволодіння дитиною складоритмічними особливостями мовлення» [Дубовик О., Луцько К. Онтогенетичні закономірності оволодіння дитиною складоритмічними особливостями мовлення. *НАУКОВИЙ ЧАСОПИС НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. 2021. Випуск 41. С. 92-100*].

Зробити тезовий конспект, в якому означте тільки те, що стосується особливостей розвитку сенсорних та рухових функцій дитини в онтогенезі.

Форма подання: тезовий конспект із власними висновками щодо прочитаного.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75 бала)	Наближення до стандартів (0,5 бала)	Нижче стандартів (0)
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти.	Студент/ка називає всі основні аспекти.	Студент/ка називає деякі основні аспекти.	Студент/ка не може точно визначити основні аспекти.
Визначення фактів	Студент/ка точно знаходить усі факти та дає чітке обґрунтування, чому ці факти стосуються певного аспекту.	Студент/ка точно знаходить основні факти та дає обґрунтоване пояснення, чому ці факти стосуються певного аспекту.	Студент/ка знаходить окремі факти і використовує слабке пояснення.	Студент/ка має труднощі з пошуку фактів.
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення з обраної теми.	Студент/ка використовує кілька речень, щоби точно описати, про що йдеться.	Студент/ка точно резюмує більшу частину, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення.
Грамматика та орфографія	Автор не допускає помилок у граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить більше 4 помилок у граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.
Дедлайн	Самостійна робота здана вчасно або раніше зазначеного терміну.	Самостійна робота здана вчасно або затримана на до 12 год.	Самостійна робота здана пізніше ніж 12-24 години від зазначеного терміну.	Робота здана пізніше ніж 24 години від зазначеного терміну без поважних причин.
Усього	5 балів			

Змістовий модуль 4.

Механізми дисфункцій фонетико-фонематичних процесів при порушеннях звуковимови та методики їх подолання

Тема 11. Нормативні показники розвитку фонетико-фонематичної складової мовлення (2 год денна форма навчання, 3 год заочна форма навчання)

Завдання. Скласти таблицю «Нормативні показники розвитку фонетико-фонематичної складової мовлення в онтогенезі» на основі опрацьованої статті:

В. Тищенко. Ієрархія фонематичних процесів в онтогенезі дитячого мовлення. *Збірник наукових праць*. К.: Актуальна освіта, 2007. Вип.4. С. 3-14.

Оформити Розділ 8. Нормативні показники розвитку фонетико-фонематичної складової мовлення для дидактичної папки «Логопедичний помічник».

Форма подання: заповнена таблиця «Нормативні показники розвитку фонетико-фонематичної складової мовлення в онтогенезі», розміщена в дидактичному посібнику «Логопедичний помічник».

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дедлайн	Самостійна робота здана вчасно або раніше зазначеного терміну.	Самостійна робота здана вчасно або затримана на до 12 год.	Самостійна робота здана пізніше ніж 12-24 години від зазначеного терміну.	Робота здана пізніше ніж 24 години від зазначеного терміну без поважних причин.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Усього	5 балів			

Тема 12. Механізми порушень фонетико-фонематичних процесів (2 год денна форма навчання, 4 год заочна форма навчання)

Завдання. Розробити схему/модель механізмів порушень фонетико-фонематичних процесів на основі дослідження Н. Гаврилової [«Порушення фонематичних процесів у дітей»](#). Оформити Розділ 9. Механізми порушень фонетико-фонематичних процесів у дидактичній папці «Логопедичний помічник».

Форма подання: розроблена схема/модель механізмів порушень фонетико-фонематичних процесів, розміщена в дидактичному посібнику «Логопедичний помічник».

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Структурні елементи	Усі структурні елементи моделі чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи моделі чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів моделі чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи моделі не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0

Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у моделі. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у моделі. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але модель не представлена.	Дані не відображаються АБО є неточними.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дедлайн	Самостійна робота здана вчасно або раніше зазначеного терміну.	Самостійна робота здана вчасно або затримана на до 12 год.	Самостійна робота здана пізніше ніж 12-24 години від зазначеного терміну.	Робота здана пізніше ніж 24 години від зазначеного терміну без поважних причин.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Усього	5 балів			

Тема 13. Обстеження фонетико-фонематичної складової мовлення (2 год денна форма навчання, 3 год заочна форма навчання)

Завдання. Здійснити добір дидактичного матеріалу для картки обстеження фонетико-фонематичної складової мовлення в дітей. Оформити Розділ 10. Обстеження фонетико-фонематичної складової мовлення для дидактичної папки «Логопедичний помічник».

Форма подання: розроблений дидактичний матеріал для картки обстеження стану фонетико-фонематичної складової мовлення, розміщений у дидактичному посібнику «Логопедичний помічник».

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Ігровий інструментарій	Студент/ка раціонально підбирає ігровий інструментарій, враховує вікові особливості та особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка правильно підбирає ігровий інструментарій, враховує вікові особливості та особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка підбирає ігровий інструментарій, однак не враховує вікові особливості та всі особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка не демонструє вміння підбирати ігровий інструментарій.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Змістові нововведення	Матеріал є сучасним, авторським креативним, виконаною із використанням сучасних научних матеріалів.	Матеріал є сучасним, авторським креативним, але модифікованою, виконаною із використанням сучасних научних матеріалів..	Запропонований матеріал позбавлений авторського внеску, виконаною із використанням научних матеріалів.	Запропонований матеріал не містить ознаки сучасності, креативності, модифікованості.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Привабливість / дизайн	Матеріал надзвичайно привабливий з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Матеріал привабливий з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Матеріал є досить привабливим, хоча може бути дещо неохайним.	Матеріал оформлено без дотримання вимог.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Усього	5 балів			

Тема 14. Зміст і методика логопедичної роботи при ФФНМ (2 год денна форма навчання, 4 год заочна форма навчання)

Завдання. Уважно познайомитись із програмно-методичним комплексом для дітей із ФФНМ (Ю. Рібцун), розміщеному на [сайті МОН](#). На основі опрацьованого матеріалу розробити логопедичне заняття для дитини 5-річного віку із ФФНМ.

Форма подання: розроблене логопедичне заняття для дітей із ФФНМ.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Методичні матеріали	Всі матеріали для заняття підібрані методично правильно та креативно, відповідно до віку та порушення дитини з ТПМ.	Більшість матеріалів для заняття підібрані методично правильно та креативно, відповідно до віку та порушення дитини з ТПМ.	Більшість представлених матеріалів методично правильно оформлені, але не ретельно підбрано матеріал для заняття.	Методичні матеріали для заняття підібрані невірно та представлені зі значною кількістю помилок..
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Оформлення	План-конспект заняття оформлено методично правильно та із	План-конспект заняття оформлено методично	План-конспект заняття оформлено з помилками.	План-конспект заняття не відповідає темі і меті заняття. Порушено структуру заняття.

	використанням сучасних наочних матеріалів, які відповідають темі та меті заняття. Дотримано структуру заняття.	правильно та із використанням доречних наочних матеріалів. Дотримано структуру заняття.	Використані наочні матеріали не завжди відповідають темі і змісту заняття Дещо порушено структуру заняття.	
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Лексика та грамотність	Використовує лексику відповідно до теми та віку дітей. Автор не допускає помилок у граматиці чи правописі.	Використовує відповідну лексику, однак присутні поодинокі помилки в підборі лексичного матеріалу для завдань. Автор робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Не завжди використовує відповідну лексику, присутні помилки в підборі лексичного матеріалу для завдань. Автор робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Використовує некоректну лексику. Автор робить більше 4 помилок у граматиці чи правописі.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Дедлайн	Самостійна робота здана вчасно або раніше зазначеного терміну.	Самостійна робота здана вчасно або затримана на до 12 год.	Самостійна робота здана пізніше ніж 12-24 години від зазначеного терміну.	Робота здана пізніше ніж 24 години від зазначеного терміну без поважних причин.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Всього	5 балів			

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульна контрольна робота проходить у вигляді тестування та складається з 10-25 випадкових питань із пройдених тем.

Тестування включає такі **види завдань**:

- багатоваріантне питання;
- правильно/неправильно;
- відповідність;
- коротка відповідь;
- числова відповідь.

Завдання оцінюються від рівня складності від 1 до 3 балів.

Критерії оцінювання. Проведення модульної роботи має на меті проведення поточного контролю теоретичної і практичної підготовки здобувача освітнього рівня з програмного матеріалу навчальної дисципліни «Логопедія (дислалія, фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення)». Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за виконання модульної контрольної роботи, становить 25 балів. Правильна відповідь на одне запитання – 1 бал (виставляється автоматично програмою в електронному курсі).

23-25 балів (вищий стандарт) – виставляється при наявності правильних відповідей на майже всі питання з різним рівнем складності. Здобувач освітнього рівня демонструє ґрунтовне знання матеріалу з дисципліни «Логопедія (дислалія, фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення)», його розуміння та застосування під час вирішення практичних завдань. Чітко відповідає на запитання, не допускає помилок у розумінні та використанні фахової термінології. Творчо й науково виважено обґрунтовує власну позицію в процесі розкриття практичних ситуацій.

17-22 бали (відповідає стандартам) – виставляється при достатньому рівні обізнаності здобувача освітнього рівня у відповідях на запитання. У цілому демонструє ґрунтовні знання основного матеріалу з дисципліни, однак припускається незначної кількості помилок у відповідях як теоретичного характеру, так і під час демонстрації розуміння практичного застосування отриманих знань; правильно відповідає на більшість тестових запитань. Здобувач освітнього рівня не достатньо повно демонструє вміння застосовувати засвоєний теоретичний матеріал при вирішенні практичних ситуацій.

11-16 балів (наближення до стандартів) – виставляється при неповному володінні здобувачем освітнього рівня навчальним матеріалом із дисципліни «Логопедія (дислалія, фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення)». Студент демонструє фрагментарність та поверховість у отриманих знаннях; недостатню орієнтацію у основній термінології з

навчального предмета; не достатньо повно демонструє вміння застосовувати засвоєний теоретичний матеріал при вирішенні практичних ситуацій. Надає правильні відповіді на половину та менше запропонованих тестових запитань.

1-10 балів (нижче стандартів) – виставляється в разі недостатнього володіння навчальним матеріалом із дисципліни «Логопедія (дислалія, фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення)». Студент допускає значні помилки у відповідях на питання; неправильно орієнтується в основній термінології та змісті навчального предмета; надає правильні відповіді на половину та менше запропонованих завдань. Здобувач освітнього рівня не в змозі навести приклади та не розуміє практичне застосування отриманих знань для власного розвитку в професійній діяльності, робить грубі помилки при вирішенні практичних ситуацій.

6.4. **Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.**

Тест включає питання, до яких належать: питання-тести та 1 питання-есе (практичний кейс).

Правильна відповідь на одне **запитання-тест** виставляється автоматично програмою ADTester у електронному курсі та оцінюється залежно від складності від 1 до 3 балів за кожну правильну відповідь: це питання, де необхідно знайти відповідність між поняттями або обрати правильну відповідь, множинний вибір, встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень, встановлення послідовності.

1 питання – написання есе (складні, пошукові питання практико-орієнтованого спрямування), за творчо й науково виважене обґрунтування власної позиції в процесі розкриття практичного кейса, логічне структурування матеріалу, демонстрацію розуміння практичного застосування отриманих знань для вирішення практичних завдань, студент отримує **10 балів**.

Оцінка за тест може складати від **0 (min)** балів до **40 (max)** балів.

6.5. **Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.**

Питання репродуктивного й аналітичного характеру

1. Проаналізуйте систему становлення наукової думки з точки зору історії накопичення практичного досвіду визначення мовленнєвих порушень.

2. Розкрийте особливості прояву мовленнєвого порушення в різних вікових групах дітей. Доведіть, важливість врахування вказаних особливостей для мовленнєвого розвитку.

3. Продемонструйте взаємозв'язок порушень звуковимови, якості опанування грамоти та особистості дитини.

4. Розкрийте сутність класифікації порушень звуковимови відповідно до причин її виникнення. Доведіть, що визначення причини їхнього виникнення є основою складання програми корекційного впливу.

5. Дайте визначення поняття дислалія. Розкрийте причини виникнення, механізм та симптоматику зазначеного мовленнєвого порушення.

6. Розкрийте сутність класифікації порушень звуковимови відповідно до механізмів її виникнення. Доведіть, що визначення механізму її виникнення є важливою складовою програми корекційного впливу.

7. Розкрийте сутність класифікації порушень звуковимови відповідно до кількісних та якісних проявів. Доведіть, що аналіз таких проявів є необхідним для складання адекватної програми корекційного впливу.

8. Дайте акустико-артикуляційну характеристику свистячих звуків [с; с'; з; з'] та розкрийте механізм їх утворення. Наведіть приклади їхніх порушень.

9. Дайте акустико-артикуляційну характеристику шиплячих звуків [ш; ж; ч; щ] та розкрийте механізм їх утворення. Наведіть приклади їхніх порушень.

10. Дайте акустико-артикуляційну характеристику африкатів [ц; ц'; дз; дз'; ч; дж] та розкрийте механізм їх утворення. Наведіть приклади їхніх порушень.

11. Дайте акустико-артикуляційну характеристику сонорних звуків [носових: м, н, н'; ротових: й, л, л', р, р'] та розкрийте механізм їх утворення. Наведіть приклади їхніх порушень.

12. Дайте акустико-артикуляційну характеристику задньоязикових звуків [к, г, х] і глоткового [г] та розкрийте механізм їх утворення. Наведіть приклади їхніх порушень.

13. Розкрийте послідовність виправлення неправильної вимови фонем у випадках складного порушення звуковимови. Доведіть правомірність репрезентованої послідовності.

14. Розкрийте специфіку планування роботи, спрямованої на подолання недоліків вимови двох та більшої кількості фонем. Доведіть правомірність саме такої стратегії організації корекційного впливу.

15. Охарактеризуйте систему логопедичного впливу при функціональних та органічних порушеннях звуковимови. Зробіть порівняльну характеристику та обґрунтуйте необхідність диференційованого ставлення.

16. Охарактеризуйте зміст логопедичного обстеження. Обґрунтуйте необхідність аналізу результатів діагностики стану сформованості мовленнєвої функції.

17. Охарактеризуйте підготовчий етап корекційного впливу. Визначте мету корекції на цьому етапі та шляхи її досягнення.

18. Охарактеризуйте етап постановки звуків та розкрийте сутність кожного зі способів, що складають зміст цього етапу. Проаналізуйте доречність використання кожного зі способів відповідно до характеру порушення.

19. Охарактеризуйте етап автоматизації звуків та репрезентуйте вимоги до вербального матеріалу, що використовується. Проаналізуйте послідовність подачі вербального матеріалу та поясніть, чим вона обумовлена.

20. Охарактеризуйте етап диференціації звуків та репрезентуйте вимоги до вербального матеріалу, що використовується. Проаналізуйте послідовність подачі вербального матеріалу та поясніть, чим вона обумовлена.

21. Охарактеризуйте процедуру обстеження артикуляційного апарату. Проаналізуйте послідовність подачі вербального матеріалу та поясніть, чим вона обумовлена.

22. Охарактеризуйте статичні вправи, вкажіть мету їх використання. Наведіть приклади відповідно до постановки певних звуків.

23. Охарактеризуйте динамічні вправи, вкажіть мету їх використання. Наведіть приклади відповідно до постановки певних звуків.

24. Охарактеризуйте вправи на розвиток дихання, вкажіть мету їх використання. Наведіть приклади відповідно до постановки певних звуків.

25. Розкрийте сутність організації діагностики з метою визначення сенсорного або моторного характеру порушень звуковимови. Назвіть конкретні вправи, що дозволяють отримати об'єктивні відомості щодо механізму порушень. Наведіть приклади порушень.

26. Розкрийте сутність організації діагностики фонематичних процесів. Назвіть конкретні вправи, що дозволяють отримати об'єктивні відомості щодо специфіки порушень. Наведіть приклади порушень.

27. Розкрийте сутність організації діагностики звуковимови. Назвіть конкретні вправи, що дозволяють отримати об'єктивні відомості стосовно специфіки порушень. Наведіть приклади порушень.

28. Визначте послідовність організації діагностики рухомості артикуляційного апарату. Назвіть конкретні вправи, що дозволяють отримати об'єктивні відомості щодо специфіки порушень. Наведіть приклади порушень.

29. Охарактеризуйте процедуру діагностики, що дозволяє дійти правильного висновку щодо особливостей вимови за типом пом'якшення.

30. Назвіть типові недоліки вимови сонорних звуків.

31. Охарактеризуйте процедуру діагностики, що дозволяє дійти правильного висновку щодо особливостей вимови. Назвіть типові недоліки вимови свистячих та шиплячих звуків.
32. Охарактеризуйте процедуру діагностики, що дозволяє дійти правильного висновку щодо особливостей вимови.
33. Дайте визначення поняття «сигматизм». Визначте послідовність організації діагностики. Назвіть конкретні вправи, що дозволяють отримати об'єктивні відомості щодо специфіки порушень. Наведіть приклади порушень.
34. Визначте сутність прийомів обстеження звуковимови. Назвіть показові відомості, які необхідно отримати зі слів рідних дитини під час збору анамнезу.
35. Репрезентуйте діагностичну процедуру, в результаті якої стає можливим визначення наявності оглушення й одзвінчення приголосних звуків.
36. Охарактеризуйте специфіку розладів при органічній дислалії, визначте форми відповідно до порушення психофізіологічного механізму, опишіть симптоматику. Наведіть приклади найбільш показових діагностичних завдань при її визначенні.
37. Охарактеризуйте специфіку розладів при функціональній дислалії, визначте форми відповідно до порушення психофізіологічного механізму, опишіть симптоматику. Наведіть приклади найбільш показових діагностичних завдань при її визначенні.
38. Охарактеризуйте специфіку розладів при артикуляторно-фонетичній дислалії. Наведіть приклади найбільш показових діагностичних завдань при її визначенні.
39. Охарактеризуйте специфіку розладів при артикуляторно-фонематичній дислалії. Наведіть приклади найбільш показових діагностичних завдань при її визначенні.
40. Визначте сутність діагностики стану сформованості артикуляційної моторики та назвіть компоненти, що складають її зміст. Наведіть приклади діагностичних завдань.
41. Охарактеризуйте специфіку розладів при акустико-фонематичній дислалії. Наведіть приклади найбільш показових діагностичних завдань при її визначенні.
42. Визначте алгоритм кваліфікації порушень вимови. Наведіть приклади завдань, метою яких є визначення конкретних порушень.
43. Розкрийте алгоритм діагностики фонематичних процесів із зазначенням їх особливостей розвитку при дислалії.
44. Розкрийте алгоритм організації діагностики артикуляційного апарату та наведіть приклади завдань із метою обстеження.
45. Визначте сутність психолінгвістичного підходу та розтлумачте його значення для організації процедури обстеження. Наведіть приклади доречності використання цього підходу та назвіть його переваги.
46. Визначте зміст та послідовність обстеження артикуляційного апарату, м'якої мускулатури.
47. Розкрийте загальний алгоритм обстеження при порушеннях звуковимови.
48. Визначте зміст та послідовність вивчення анамнестичних даних під час діагностики порушень звуковимови.
49. Охарактеризуйте основні етапи роботи з метою виправлення неправильної звуковимови. Наведіть приклади відповідних завдань, що складають зміст роботи на кожному з етапів корекції.
50. Охарактеризуйте технологію диференціальної діагностики, наведіть приклади завдань, спрямованих на уточнення діагнозу «дислалія».
51. Складіть послідовну план-схему формування голосних звуків [а; о; у; е; и; і], спираючись на їхню артикуляційно-акустичну характеристику.
52. Охарактеризуйте види недоліків вимови голосних звуків. Складіть послідовну план-схему формування правильної звуковимови звука [у]. Визначте специфіку корекційної роботи, яка спрямована на моделювання правильної вимови цього звуку.
53. Обґрунтуйте необхідність виконання пасивних вправ, визначте їхнє місце в контексті логопедичного заняття, наведіть приклади завдань.

54. Складіть загальну модель логопедичного заняття, яка відображає його структуру та зміст, що спрямовані на подолання порушень звуковимови. Обґрунтуйте доречність наведеної послідовності структурних компонентів.

55. Розкрийте зміст, назвіть методи та прийоми логокорекційної роботи з усунення порушень звуковимови. Наведіть приклади відповідних корекційних завдань.

56. Розкрийте сутність стратегії логопедичного впливу, яка спрямована на подолання недоліків вимови свистячих звуків. Наведіть приклади відповідних корекційних завдань.

57. Розкрийте сутність стратегії логопедичного впливу, яка спрямована на подолання недоліків вимови шиплячих звуків. Наведіть приклади відповідних корекційних завдань.

58. Розкрийте сутність стратегії логопедичного впливу, яка спрямована на подолання недоліків вимови африкатів. Наведіть приклади відповідних корекційних завдань.

59. Розкрийте сутність стратегії логопедичного впливу, яка спрямована на подолання недоліків вимови сонорних звуків. Наведіть приклади відповідних корекційних завдань.

60. Розкрийте сутність стратегії логопедичного впливу, яка спрямована на подолання недоліків вимови задньоязикових звуків. Наведіть приклади відповідних корекційних завдань.

61. Назвіть основні етапи роботи корекції неправильної вимови одного зі свистячих звуків. Складіть модель логопедичної роботи, що спрямована на подолання зазначеного порушення.

62. Назвіть основні етапи роботи корекції неправильної вимови одного із шиплячих звуків. Складіть модель логопедичної роботи, що спрямована на подолання зазначеного порушення.

63. Розкрийте сутність стратегії логопедичного впливу, яка спрямована на додання оглушення й одзвінчення приголосних звуків. Наведіть приклади відповідних корекційних завдань у необхідній послідовності

64. Розкрийте сутність стратегії логопедичного впливу, яка спрямована на подолання органічної дислалії. Наведіть приклади відповідних корекційних завдань у необхідній послідовності.

65. Розкрийте сутність стратегії логопедичного впливу, яка передбачає подолання сигматизму. Наведіть приклади відповідних корекційних завдань у необхідній послідовності.

66. Розкрийте сутність стратегії логопедичного впливу в процесі додання міжзубного сигматизму. Наведіть приклади відповідних корекційних прийомів у необхідній послідовності.

67. Розкрийте сутність стратегії логопедичного впливу в процесі додання порушень вимови сонорних звуків. Наведіть приклади відповідних корекційних прийомів у необхідній послідовності.

68. Розкрийте сутність клініко-педагогічної та психолого-педагогічної (за Р.Є. Левіною) класифікації мовленнєвих розладів. Окресліть сучасні погляди на класифікацію порушень звуковимови.

69. Розкрийте сутність фонетико-фонематичного недорозвитку мовлення.

70. Розкрийте особливості формування сенсорного та перцептивного рівнів слухового сприймання в онтогенезі.

71. Розкрийте особливості формування фонематичних уявлень про звуковий склад слів в онтогенезі.

72. Розкрийте особливості формування правильної звуковимови в онтогенезі.

72. Розкрийте особливості оволодіння дітьми звуковим аналізом та синтезом.

73. Окресліть критерії та нормативні показники оволодіння фонетико-фонематичною стороною мовлення.

74. Розкрийте особливості фонематичної сторони мовлення в дітей із ФФНМ: стан сформованості фонематичного сприймання на перцептивному рівні; фонематичної уваги та

пам'яті; навичок слухового контролю; фонематичних уявлень; операцій ймовірного прогнозування на фонологічному рівні.

75. Опишіть діагностичну процедуру обстеження фонематичних процесів у дітей із ФФНМ. Наведіть приклади завдань.

76. Розкрийте сутність стратегії логопедичного впливу при фонетико-фонематичному недорозвитку мовлення. Наведіть приклади відповідних корекційних прийомів у необхідній послідовності.

77. Наведіть приклади використання ІКТ-технологій у процесі проведення логопедичних занять із дітьми з порушеннями звуковимови та фонематичних процесів.

Питання практичного характеру (орієнтовні)

1. За описом кейса визначте механізм порушення звуковимови та опишіть стратегію логопедичного впливу. Обґрунтуйте свою відповідь.

2. Складіть план-конспект заняття роботи з дитиною дошкільного віку, яка має увулярний ротацізм. Наведіть приклади відповідних корекційних прийомів у необхідній послідовності.

3. Складіть план-конспект заняття роботи з дитиною дошкільного віку, яка має ламбдацізм (за типом заміни на звук [w]). Наведіть приклади відповідних корекційних прийомів у необхідній послідовності.

4. Складіть план-конспект заняття роботи з дитиною дошкільного віку, яка має порушення одзвінчення. Наведіть приклади відповідних корекційних прийомів у необхідній послідовності.

5. Складіть план-конспект заняття роботи з дитиною дошкільного віку, яка має порушення оглушення. Наведіть приклади відповідних корекційних прийомів у необхідній послідовності.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни «Логопедія (дислалія, фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення)» (денна форма навчання)

Разом: 120 год., з них 28 год. – лекції, 6 год. – семінарських занять, 22 год. – практичних занять, самостійна робота – 26 год., модульний контроль – 8 год., семестровий контроль – 30

Модулі	Модуль I				Модуль II			
Назва модуля	Теоретичні та практичні основи вивчення порушень звуковимовної складової мовлення				Психофізіологічні механізми порушень моторного компонента звуковимови та методика їх подолання			
Кількість балів за модуль	93 бали				93 бали			
Лекції	1 (1 бал)	2 (1 бал)	3 (1 бал)	4 (1 бал)	5 (1 бал)	6 (1 бал)	7 (1 бал)	8 (1 бал)
Теми лекцій (1 бал за відвідування)	Формування звукової складової мовлення в онтогенезі	Етіологія та класифікація порушень звуковимови	Форми, види та механізми порушень звуковимови	Комплексне обстеження та оцінювання рівня сформованості звуковимови	Механізми порушень вимови голосних звуків та методика їх подолання	Механізми порушень вимови свистячих та шиплячих звуків та методика їх подолання	Механізми порушень вимови сонорних звуків та методика їх подолання	Механізми порушень вимови інших приголосних звуків та методика їх подолання
Семінарські		1 (1+10 балів)						
Семінарські заняття		Етіологія та класифікація порушень звуковимови						
Практичні	1 (1+10 балів)		2 (1+10 балів)	3 (1+10 балів)	4 (1+10 балів)	5 (1+10 балів)	6 (1+10 балів)	7 (1+10 балів)
Практичні заняття	Формування звукової складової мовлення в онтогенезі		Форми, види та механізми порушень звуковимови	Комплексне обстеження та оцінювання рівня сформованості звуковимови	Механізми порушень вимови голосних звуків та методика їх подолання	Механізми порушень вимови свистячих та шиплячих звуків та методика їх подолання	Механізми порушень вимови сонорних звуків та методика їх подолання	Механізми порушень вимови інших приголосних звуків та методика їх подолання
Самостійна робота	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	15 (балів)		
Модульний контроль	Модульна контрольна робота №1 (25 балів)				Модульна контрольна робота №2 (25 балів)			

Модулі	Модуль III		Модуль IV			
Назва модуля	Психофізіологічні механізми порушень сенсорного та сенсомоторного компонента звуковимови та методика їх подолання		Механізми дисфункцій фонетико-фонематичних процесів при порушеннях звуковимови та методика їх подолання			
Кількість балів за модуль	59 балів		93 бали			
Лекції	9 (1 бал)	10 (1 бал)	11 (1 бал)	12 (1 бал)	13 (1 бал)	14 (1 бал)
Теми лекцій (1 бал за відвідування)	Механізми порушень сенсорного компонента звуковимови та методика їх подолання	Механізми порушень сенсомоторного компонента звуковимови та методика їх подолання	Нормативні показники розвитку фонетико-фонематичної складової мовлення	Механізми порушень фонетико-фонематичних процесів	Обстеження фонетико-фонематичної складової мовлення у дітей із ФФНМ	Зміст і методика логопедичної роботи при ФФНМ
Семінарські			2 (1+10 балів)	3 (1+10 балів)		
Семінарські заняття			Нормативні показники розвитку фонетико-фонематичної складової мовлення	Механізми порушень фонетико-фонематичних процесів		
Практичні	8 (1+10 балів)	9 (1+10 балів)			10 (1+10 балів)	11 (1+10 балів)
Практичні заняття	Механізми порушень сенсорного компонента звуковимови та методика їх подолання	Механізми порушень сенсомоторного компонента звуковимови та методика їх подолання			Обстеження фонетико-фонематичної складової мовлення у дітей із ФФНМ	Зміст і методика логопедичної роботи при ФФНМ
Самостійна робота	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)
Модульний контроль	Модульна контрольна робота №3 (25 балів)		Модульна контрольна робота №4 (25 балів)			
Підсумковий контроль	Екзамен Усього: 338 =338:60, коефіцієнт 5,63					

7.1. Навчально-методична картка дисципліни «Логопедія (дислалія, фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення)» (заочна форма навчання)

Разом: 120 год., з них 6 год. – лекції, 4 год. – семінарських занять, 6 год. – практичних занять, самостійна робота – 66 год., модульний контроль – 8 год., семестровий контроль – 30

Модулі	Модуль I				Модуль II			
Назва модуля	Теоретичні та практичні основи вивчення порушень звуковимовної складової мовлення				Психофізіологічні механізми порушень моторного компонента звуковимови та методика їх подолання			
Кількість балів за модуль	57 балів				67 балів			
Лекції	1 (1 бал)		2		3		4	
Теми лекцій (1 бал за відвідування)	Форми, види та механізми порушень звуковимови. Класифікація порушень звуковимови.							
Семінарські			1 (1+10 балів)					
Семінарські заняття			Комплексне обстеження та оцінювання рівня сформованості звуковимови					
Практичні					1 (1+10 балів)		2 (1+10 балів)	
Практичні заняття					Механізми порушень вимови голосних звуків та методика їх подолання		Механізми порушень вимови приголосних звуків та методика їх подолання	
Самостійна робота	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)
Модульний контроль	Модульна контрольна робота №1 (25 балів)				Модульна контрольна робота №2 (25 балів)			

Модулі	Модуль III		Модуль IV			
Назва модуля	Психофізіологічні механізми порушень сенсорного та сенсомоторного компонента звуковимови та методика їх подолання		Механізми дисфункцій фонетико-фонематичних процесів при порушеннях звуковимови та методика їх подолання			
Кількість балів за модуль	47 балів		57 бали			
Лекції	5 (1 бал)	6	7 (1 бал)		8	9
Теми лекцій (1 бал за відвідування)	Механізми порушень сенсорного компонента звуковимови та методика їх подолання		Нормативні показники розвитку фонетико-фонематичної складової мовлення та механізми порушень фонетико-фонематичних процесів.		Обстеження фонетико-фонематичної складової мовлення у дітей із ФФНМ	
Семінарські		2 (1+10 балів)				
Семінарські заняття		Механізми порушень сенсомоторного компонента звуковимови та методика їх подолання				
Практичні						3 (1+10 балів)
Практичні заняття						Зміст і методика логопедичної роботи при ФФНМ
Самостійна робота	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)
Модульний контроль	Модульна контрольна робота №3 (25 балів)		Модульна контрольна робота №4 (25 балів)			
Підсумковий контроль	Екзамен Усього: 228 =228:60, коефіцієнт 3,8					

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Малярчук А.Я. Обстеження мовлення дітей: дидактичний матеріал. К.: Літера ЛТД, 2003. 104 с.
2. Собонович Є.Ф. Нормативні показники мовленнєвого розвитку (в його фонетико-фонематичній ланці) дітей дошкільного віку. *Дефектологія*. 2002, №3.
3. Тищенко В.В. Ієрархія фонематичних процесів в онтогенезі дитячого мовлення. *Теорія та практика сучасної логопедії*. Випуск №4. К.: Актуальна освіта, 2007. С. 3-18.
4. Федорович Л.О. Постановка звуків у вимові дітей дошкільного віку. Кременчук: Християнська Зоря, 2007. 72 с.
5. Шеремет М.К., Ревуцька О.В. Логопедія (корекційна робота при дислалії): навч. посіб. К.: Слово, 2009. 244 с.

Додаткова

1. Володіна В.С. Альбом розвитку мовлення: Говоримо правильно. К.: ТОВ «Перо», 2009. 96 с.
2. Гаврилова Н.С. Порухення фонетичного боку мовлення у дітей: Монографія. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-Сервіс», 2011. 200с.
3. Дубовик О., Луцько К. Онтогенетичні закономірності оволодіння дитиною складоритмічними особливостями мовлення. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія*. 2021. Випуск 41. С. 92-100.
4. Звєкова В. К. Розвиток сенсорного виховання особистості в дошкільному дитинстві. *Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка»)*. 2021. №2. С. 65-72.
5. Звєкова В.К. Дислалія як вид мовного порушення. 2021. С. 252-255. URL : <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/43209/1/%D0%97%D0%B2%D1%94%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf>
6. Конопляста С.Ю., Ленів З.П., Лопатіна Л.В., Манько Н.В., Марченко І.С., Пахомова Н. Г., ... & Тищенко В.В. Ігри з кольором як засіб корекції мовленнєвих порушень. *Актуальні проблеми дошкільної та спеціальної освіти*. 2021. С. 154.
7. Логопсихологія: навч. посіб. / С.Ю. Конопляста, Т.В. Сак; за ред. М.К. Шеремет. К.: Знання, 2010. 293 с.
8. Лопатинська Н.А. До питання діагностики порушень розвитку комунікативно-мовленнєвої діяльності у дітей дошкільного віку із різними типами мовленнєвого дизонтогенезу. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*. 2018. Вип. 12. С. 188-201.
9. Луцько К.В. Домінуюча перцептивна діяльність і її вплив на формування мовлення дітей з особливими освітніми потребами. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*: збірник наукових праць. 2020. Вип. 16(1). С. 173-186.
10. Мацько Д.А., Кабельнікова Н.В. Патогенез порушень опанування звуковимовною стороною мовлення дітьми старшого дошкільного віку. *Спеціальна освіта: стан та перспективи*. Харків, 2017. С. 322-326.
11. Мілінчук В.І. Експресивна дислалія як мовленнєве порушення у дітей. *Психолінгвістика*. 2015. Вип. 18(1). С. 70-79. URL : [file:///C:/Users/Natali/Downloads/psling_2015_18\(1\)_8.pdf](file:///C:/Users/Natali/Downloads/psling_2015_18(1)_8.pdf)
12. Овчиннікова Т.С., Федорович Л.О. Музика, ритм і співи в логопедичній роботі. *Методичний посібник для логопедів, учителів, вихователів і музикальних керівників загальноосвітніх і спеціальних навчальних закладів / За наук. ред. Л.О. Федорович*. Кременчук : Християнська Зоря, 2009. 88 с.
13. Патрoла В., Собченко Т., Смолянюк Н. Підготовка майбутніх педагогів до застосування творчих технік у роботі з дітьми з порушеннями мовленнєвого розвитку в умовах інклюзивного навчання. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. 4 (27). С.154-159.

14. Пінчук Ю.В., Цимбал Л.Л. Мовленнєві вправи для виховання правильної вимови звуків Р, Р', Л, Л': Навчально-методичний посібник. К.: КНТ, 2007. 136 с.
15. Рібцун Ю.В. Інноваційний підхід до організації та проведення артикуляційної гімнастики в логопедичній групі. *Дошкільна освіта*. 2011. № 3 (33). С. 31-43.
16. Соботович Є.Ф. Вибрані праці з логопедії. / Укл. В.В. Тищенко, Є.Ю. Линдіна. К.: «Видавничий дім Дмитра Бураго», 2015. 308 с.
17. Тищенко В.В., Рібцун Ю.В. Як навчити дитину правильно розмовляти: Від народження до 5 років: Поради батькам. К.: «Літера», 2009. 128 с.
18. Федорович Л.О. Формування правильної вимови у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Методичні рекомендації та дидактичний матеріал. Кременчук: Християнська Зоря, 2007. 346 с.
19. Шеремет М.К. Логопедія: підручник. Вид. 3-тє, перер. та доповн. К.: Видавничий Дім «Слово», 2017. 776 с.
20. Шеремет М.К. Хрестоматія з логопедії. Навчальний посібник. Київ: Видавництво "Книга-плюс", 2019. 496 с.
21. Рібцун Ю.В. Роль сукцесивних і симультанних факторів у психомовленнєвому розвитку дітей. *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матер. XIX Міжн. наук.-практ. конф. / за ред. І.В. Жукової, Є.О. Романенка*. Вільнюс: ГО «ВАДНД». 2022. С. 280-284.
22. Соколова Г.Б.; Сляднева А.С. Сучасний стан вивчення проблеми логопедичного супроводу батьків дітей з порушеннями мовлення. In: *The 10 th International scientific and practical conference "Innovations and prospects of world science" (May 25-27, 2022)* Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2022. 907 p. 2022. P. 523-530.
23. Babych N., Tychyna K. Auditory gnosis dysfunctions in preschool children with severe speech disorders. *The New Educational Review*, 2021. №64. P. 259-272.
24. Lee AS, Gibbon FE. Non-speech oral motor treatment for children with developmental speech sound disorders. *Cochrane Database Syst Rev*. 2015 Mar 25;2015(3):CD009383. doi: 10.1002/14651858.CD009383.pub2. PMID: 25805060; PMCID: PMC6743085.
25. Rodgers L, Harding S, Rees R, Clarke MT. Interventions for pre-school children with co-occurring phonological speech sound disorder and expressive language difficulties: A scoping review. *Int J Lang Commun Disord*. 2022 Jul;57(4):700-716. doi: 10.1111/1460-6984.12719. Epub 2022 Apr 3. PMID: 35373429.
26. Furlong L, Erickson S, Morris ME. Computer-based speech therapy for childhood speech sound disorders. *J Commun Disord*. 2017 Jul;68:50-69. doi: 10.1016/j.jcomdis.2017.06.007. Epub 2017 Jun 15. PMID: 28651106.
27. Hegarty N, Titterton J, McLeod S, Taggart L. Intervention for children with phonological impairment: Knowledge, practices and intervention intensity in the UK. *Int J Lang Commun Disord*. 2018 Sep;53(5):995-1006. doi: 10.1111/1460-6984.12416. Epub 2018 Jul 26. PMID: 30047190.
28. Sugden E, Baker E, Munro N, Williams AL, Trivette CM. Service delivery and intervention intensity for phonology-based speech sound disorders. *Int J Lang Commun Disord*. 2018 Jul;53(4):718-734. doi: 10.1111/1460-6984.12399. Epub 2018 Jun 14. PMID: 29900638.
29. Sugden E, Baker E, Munro N, Williams AL. Involvement of parents in intervention for childhood speech sound disorders: a review of the evidence. *Int J Lang Commun Disord*. 2016 Nov;51(6):597-625. doi: 10.1111/1460-6984.12247. Epub 2016 Mar 27. PMID: 27017993.
30. Wren Y, Harding S, Goldbart J, Roulstone S. A systematic review and classification of interventions for speech-sound disorder in preschool children. *Int J Lang Commun Disord*. 2018 May;53(3):446-467. doi: 10.1111/1460-6984.12371.

9. Додаткові ресурси (за наявності)

<https://mromantika1.wixsite.com/mysite>

<http://logoclub.com.ua>

<http://www.logopedia.com.ua>
<http://logopedija.at.ua>
<http://logopedu.com.ua>
<http://innagidkih.ucoz.com>
<http://logopedochka.blogspot.com>
<http://logoburg.com>
<http://abetka-logopedka.org>
<http://logoped.in.ua>
<http://www.abetka-logopedka.org/logopedskarb.htm>
<http://korektolog.com/index.php/robotazvukmnu/86-rob-zvukstat>
<https://proautism.info/tablitsa-sensomotornogo-razvitiya-ernst-j-kiphard/>

10. Ресурси для інформальної та неформальної освіти

1. Онлайн-курс «Основи логопедії». Сертифікат. Режим доступу: <https://abiturients.info/uk/course/46688/53685>
2. Онлайн-курс «Методичні прийоми логопедичної роботи з дітьми дошкільного віку: практичні кроки». Сертифікат. Режим доступу: <https://vseosvita.ua/course/metodychni-priyomy-lohopedychnoi-roboty-z-ditmy-doshkilnoho-viku-praktychni-kroky-65.html>
3. Онлайн-курс «Логопедія». Сертифікат – 50 год. Режим доступу: <https://m.facebook.com/groups/1846569178906451/posts/3007575809472443>
4. Онлайн-курс «Логопедія на пальцях». Сертифікат. Режим доступу: <https://system365.pro/logoroom/logopediya-na-palcyah/>
5. Онлайн-курс «Дислалія». Сертифікат. Режим доступу: <https://logodemia.pl/pl/p/PAKIET-DYSLALIA%2C-12-godz./137>
6. Онлайн-курс «Оральна апраксія». Сертифікат. Режим доступу: <https://logodemia.pl/pl/p/Apraksja-oralna-postepowanie-terapeutyczne/123>
7. Онлайн-курс «Артикуляційна кінестезія та оральний праксис». Сертифікат. Режим доступу: <https://logodemia.pl/pl/p/Kinestezja-artykulacyjna-i-praksja-oralna/89>
8. Онлайн-курс «Повне логопедичне обстеження». Сертифікат. Режим доступу: <https://logodemia.pl/pl/p/Diagnoza-logopedyczna-pelne-badanie/142>
9. Онлайн-курс «Логопедична азбука». Сертифікат. Режим доступу: <https://logodemia.pl/pl/p/Logopedyczne-ABC/177>

ДОДАТКИ

ЗАВДАННЯ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1.

Теоретичні та практичні основи вивчення порушень звуковимовної складової мовлення

Практичне заняття №1. Формування звукової складової мовлення в онтогенезі

Під час підготовки до практичного заняття студентам необхідно підготуватися до створення проєкту «Розвиток дитини». Для цього потрібно зробити такі кроки:

1. Опрацювати лекційний матеріал із Темі 1 «Формування звукової складової мовлення в онтогенезі».
2. Опрацювати рекомендовану літературу щодо періодизації розвитку дитини.
3. Об'єднатись у 4 рівновеликі групи та обрати одну зі складових розвитку та описати її особливості в зазначений період від 0 до 5 років.
 - Моторний розвиток дитини.
 - Сенсорні реакції та розвиток дитини.
 - Мовленнєвий розвиток дитини.
 - Строки виникнення звуків.

**Для опису особливостей розвитку дитини можна використовувати інформаційні джерела, фото та відео дитини певного вікового періоду розвитку.*

4. Кожна група має охарактеризувати складову розвитку дитини в певний віковий період.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді розробленого проєкту.

Критерії оцінювання практичного заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Підготовленість	Студент/ка повністю підготовлений/на і вільно презентує матеріал (без використання тексту на папері).	Студент/ка здається достатньо підготовленим/ою, але користується власними записами на папері, при цьому не читаючи їх.	Студент/ка дещо підготовлений/а, користується власними записами на папері, читаючи їх.	Студент/ка не готова до презентації.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Обов'язкові елементи	Проєкт охоплює всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію.	Проєкт включає всі обов'язкові елементи та повністю висвітлює тему.	Проєкт включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обгрунтовані.	Відсутні обов'язкові елементи.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Привабливість / дизайн	Проєкт надзвичайно привабливий з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Проєкт привабливий з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Проєкт є досить привабливим, хоча може бути дещо неохайним.	Проєкт оформлений без дотримання вимог.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Семінарське заняття №1. Етіологія та класифікація порушень звуковимови

I. Теоретична частина.

1. Історичний аспект розвитку класифікації порушень мовленнєвого розвитку в дітей.
2. Лінгвістичний, медико-біологічний та психолого-педагогічний підходи до аналізу мовленнєвих порушень.
3. Причини мовленнєвих порушень (біологічні й соціально-психологічні, органічні й функціональні, центральні й периферичні).
4. Класифікації порушень мовленнєвого розвитку з урахуванням принципів аналізу структури порушеного розвитку (за Л.С. Виготським).
5. Розмежування «первинних» мовленнєвих розладів, спричинених ураженням або дисфункцією мовленнєвих механізмів, від «вторинних», які спостерігаються в дітей із порушеннями інтелекту, сенсорної сфери тощо.
6. Клініко-педагогічна та психолого-педагогічна (за Р.Є. Левіною) класифікації мовленнєвих розладів.
7. Класифікація порушень звуковимови в структурі закордонних досліджень.
8. Порушення звуковимови в структурі мовленнєвих дисфункцій.

II. Практична частина.

Під час підготовки практичної частини семінарського заняття студентам необхідно:

- 1) заповнити таблицю «Класифікація порушень мовлення»:

Назва	Обґрунтування назви (чому так називається?)	Автори (хто створював?)	Принципи, за якими згруповано порушення (обґрунтувати чому?)	Кількість порушень мовлення	Де зручно користуватися?
Клініко-педагогічна класифікація					
Психолого-педагогічна класифікація					
Висновки: сучасні погляди на класифікацію порушень мовлення					

- 2) Ділова гра «Наукові дебати».

Опис гри. Студенти об'єднуються у дві рівновеликі групи: одна група – прихильники клініко-педагогічної класифікації, друга група – прихильники психолого-педагогічної класифікації. Кожна група намагається переконати в перевагах саме тієї класифікації, яку відстоює.

За підсумками наукових дебатів проводиться формування спільного висновку щодо місця звуковимови в структурі мовленнєвих дисфункцій із позиції сучасних поглядів на МКФ.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді заповненої таблиці і сформульованих висновків за результатами проведеної наукової дискусії.

Критерії оцінювання семінарського заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Позиція	Під час ділової гри студент активно працює, використовує отриманні знання для обґрунтування своєї позиції.	Під час ділової гри студент працює, використовує отриманні знання для обґрунтування своєї позиції.	Виклад позиції присутній, але не дає розуміння позиції студента щодо теми обговорення.	Позиція студента відсутня. Під час гри займає пасивну роль.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Використання фактів та даних	Кожна думка була добре підтверджена кількома	Кожна основна думка була адекватно підтверджена	Кожна основна думка була підтверджена фактами	Кожна думка не була підтверджена.

	відповідними фактами та/або прикладами.	відповідними фактами та/або прикладами.	та/або прикладами, але актуальність деяких з них була сумнівною.	
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Аналіз успіхів та помилок	Студент/ка констатує всі позитивні та негативні аспекти виконаної роботи і висловлює свою позицію, аналізує успіхи та помилки свої та своїх одногрупників.	Студент/ка констатує позитивні та негативні аспекти виконаної роботи і висловлює свою позицію, аналізує успіхи та помилки свої і своїх одногрупників.	Студент/ка констатує деякі позитивні та негативні аспекти виконаної роботи і висловлює свою позицію.	Студент/ка не висловлює позиції.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоби точно описати, про що йдеться у відео.	Студент/ка точно резюмує більшу частину відео, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення переглянутого.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичне заняття №2. Форми, види та механізми порушень звуковимови

Під час підготовки до практичного заняття студентам необхідно:

- Опрацювати лекційний матеріал Теми 3. Форми, види та механізми порушень звуковимови та рекомендовану літературу до неї.
- Об'єднатися в 6 рівновеликих груп та підготувати коротке повідомлення та візуалізацію (графічна презентація інформації) до нього на одну із запропонованих тем для обговорення:
 - класифікація порушень звуковимови залежно від збереженості анатомічної будови мовленнєвого апарату (функціональна й механічна дислалія);
 - класифікація порушень звуковимови залежно від кількості порушених звуків (проста і складна дислалія);
 - класифікація порушень звуковимови залежно від кількості груп порушених звуків (мономорфна й поліморфна дислалія);
 - класифікація порушень звуковимови залежно від того, які психофізіологічні механізми, що беруть участь у здійсненні мовленнєвих процесів, порушені (сенсорна й моторна дислалія);
 - класифікація порушень звуковимови, відповідно до механізмів механізми порушень (акустико-фонематична, артикуляторно-фонетична, артикуляторно-фонематична дислалія);
 - рівні порушень звуковимови.
- Презентувати обране питання на практичному занятті.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді візуалізації з короткою інформаційною довідкою.

Критерії оцінювання практичного заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75 бала)	Наближення до стандартів (0,5 бала)	Ниже стандартів (0 балів)
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Підготовленість	Студент/ка повністю підготовлений/на і вільно презентує матеріал (без використання тексту на папері).	Студент/ка здається досить підготовленим/ою, але користується власними записами на папері, при цьому не читаючи їх.	Студент/ка дещо підготовлений/а, користується власними записами на папері, читаючи їх.	Студент/ка не готова до презентації.

Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
Фахова термінологія та позначення	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
Практичне застосування	Студент/ка логічно структурує матеріал, візуально привабливо і зрозуміло презентує інформацію.	Студент/ка структурує матеріал, візуально привабливо і зрозуміло презентує інформацію.	Студент/ка недостатньо структурує матеріал, візуально презентує інформацію.	Студент/ка не демонструє розуміння практичного застосування отриманих знань, відсутня візуалізація.
Доступність і зрозумілість	Запропоновані питання зрозумілі, лаконічні та доступні для інших студентів. Охоплюють весь обсяг матеріалу.	Запропоновані питання зрозумілі, та доступні для інших студентів. Охоплюють переважно весь матеріал.	Запропоновані питання не повністю зрозумілі для інших студентів.	Запропоновані запитання не зрозумілі.
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичне заняття №3. Комплексне обстеження та оцінювання рівня сформованості звуковимови

Під час підготовки до практичного заняття студентам необхідно:

- Опрацювати лекційний матеріал Темі 4. Комплексне обстеження та оцінювання рівня сформованості звуковимови та рекомендовану літературу до неї.
- Підготуватися до процедури обстеження запропонованого звука (розподіл звуків між студентами за списком групи): інструкції, дидактичний матеріал.
 - обстеження вимови звуків [с, с'];
 - обстеження вимови звуків [з, з'];
 - обстеження вимови звуків [ш];
 - обстеження вимови звуків [ж];
 - обстеження вимови звуків [л, л'];
 - обстеження вимови звуків [р, р'];
 - обстеження вимови звуків [к];
 - обстеження вимови звуків [х];
 - обстеження вимови звуків [в, ф];
 - обстеження вимови звуків [г, г'].
- Презентувати або записати відео-ролик процедури обстеження (до 3 хвилин) звука/звуків.
- Брати активну участь в обговоренні презентованих процедур/відео-роликів обстеження на практичному занятті.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді описаної процедури обстеження та дидактичного матеріалу / відео-ролику.

Критерії оцінювання практичного заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні складові обстеження.	Студент/ка називає основні складові обстеження.	Студент/ка називає деякі основні складові обстеження.	Студент/ка не може точно визначити складові обстеження.
<i>Бали</i>	1	0.75	0.5	0

Діагностичний інструментарій	Студент/ка раціонально підбирає діагностичний інструментарій, враховує вікові особливості та особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка правильно підбирає діагностичний інструментарій, враховує вікові особливості та особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка підбирає діагностичний інструментарій, однак не враховує вікові особливості та всі особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка не демонструє вміння підбирати діагностичний інструментарій для логопедичного обстеження.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Маркери та показники	Студент/ка точно зазначає усі маркери та показники для діагностики певної складової мовлення.	Студент/ка зазначає усі маркери та показники для діагностики певної складової мовлення.	Студент/ка зазначає не всі маркери та показники для діагностики певної складової мовлення.	Студент/ка не зазначає показники і маркери діагностики певної складової мовлення.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення щодо результатів обстеження.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати результати обстеження.	Студент/ка точно резюмує більшу частину результатів обстеження, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення результатів обстеження.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Лексика та грамотність	Використовує лексику відповідно до теми та віку дітей. Автор не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Використовує відповідну лексику, однак присутні поодинокі помилки в підборі лексичного матеріалу для завдань. Автор робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Не завжди використовує відповідну лексику, присутні помилки в підборі лексичного матеріалу для завдань. Автор робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Використовує некоректну лексику. Автор робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє методичну підготовленість на високому рівні та ефективно її презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті. Студент демонструє професійність під час проведення обстеження.	Студент підготовлений до заняття, демонструє методичну підготовленість на достатньому рівні та добре її презентує, активний на занятті. Студент демонструє достатню професійність під час проведення елементів обстеження.	Студент загалом орієнтується в проблематиці проведення заняття, достатньо активний на занятті. Студент робить помилки під час проведення елементів обстеження.	Студент не підготовлений до обстеження.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				11 балів
Всього				

Змістовий модуль 2.

Психофізіологічні механізми порушень моторного компонента звуковимови та методики їх подолання

Практичне заняття №4. Механізми порушень вимови голосних звуків та методика їх подолання

Під час підготовки до практичного заняття студентам необхідно:

1. Опрацювати лекційний матеріал Теми 5. Порушення вимови голосних звуків та методика їх подолання та рекомендовану літературу до неї.

1. Розробити матеріали для підготовчого етапу постановки звуків.

2. Заповнити таблицю «Стратегія логопедичного впливу на підготовчому етапі при дислалії» з наведенням прикладів вправ відповідно до запропонованої структури. Оформити Розділ 6. Стратегія логопедичного впливу при дислалії для дидактичної папки «Логопедичний помічник».

Форма подання: заповнена таблиця, розміщена в дидактичному посібнику «Логопедичний помічник».

Критерії оцінювання практичного заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Розкриття змісту	Творчо та креативно розкрито зміст та структуру методики/технології/ гри.	У повному обсязі розкрито зміст та структуру методики/технології/ гри.	Зміст та структуру методики/технології/ гри розкрито не в повному обсязі.	Не розкрито зміст і структуру методики/технології/ гри.

<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Етапи проведення	Проведення методики/технології/ гри перелічено у необхідному порядку покроково. Кожен крок пронумеровано і подано у вигляді окремого завдання.	Проведення методики/технології/ гри перераховано в логічному порядку, але кожен крок не пронумеровано та/або не оформлено окремими завданнями.	Етапи проведення методики/технології/ гри перераховано, але їх розміщено не в логічному порядку.	Опис проведення методики/технології/ гри не містить точного переліку етапів.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Матеріали	Всі матеріали та обладнання чітко та точно описані.	Майже всі матеріали та обладнання чітко і точно описані.	Більшість матеріалів та обладнання точно описані.	Багато матеріалів описано неточно АБО взагалі не описано.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичне заняття №5. Механізми порушень вимови свистячих та шиплячих звуків та методика їх подолання

Під час підготовки до практичного заняття студентам необхідно:

1. Опрацювати лекційний матеріал Теми 6. Механізми порушень вимови свистячих та шиплячих звуків та методика їх подолання і рекомендовану літературу до неї.
2. Розробити 1 дидактичну гру для автоматизації свистячого або шиплячого звука та 1 дидактичну гру для диференціації цього ж звука відповідно до запропонованої структури гри.

Назва гри:

Мета гри:

Обладнання:

Хід гри

**Під час опису гри потрібно чітко вказати, що робить логопед, і які дії він передбачає в роботі дитини.*

Після опису ходу гри потрібно написати чітку інструкцію для дитини.

Якщо під час гри використовується дидактичний матеріал, то його потрібно розмістити після опису ходу гри.

3. Розроблені ігри після їхньої презентації на практичному занятті розмістити в Розділі 7 дидактичної папки «Логопедичний помічник».

Перелік тем для ігор:

1. Гра №1 – автоматизація звука [С] в кінці слова; гра №2 – диференціація звуків [С]- [Ш] у словосполученнях.
2. Гра №1 – автоматизація звука [С] у словосполученнях; гра №2 – диференціація звуків [С]- [Ф] у відкритих складах.
3. Гра №1 – автоматизація звука [С] у реченнях; гра №2 – диференціація звуків [С]- [Т] у середині слова.
4. Гра №1 – автоматизація звука [С] у закритих складах; гра №2 – диференціація звуків [С]- [Ш] у реченнях.
5. Гра №1 – автоматизація звука [С] на початку слова; гра №2 – диференціація звуків [С]- [Ф] у словосполученнях.
6. Гра №1 – автоматизація звука [С] у середині слова; гра №2 – диференціація звуків [С]-[Т] у реченнях.

7. Гра №1 – автоматизація звука [З] в кінці слова; гра №2 – диференціація звуків [З]- [Д] у словосполученнях.
8. Гра №1 – автоматизація звука [З] у словосполученнях; гра №2 – диференціація звуків [З]- [С] у відкритих складах.
9. Гра №1 – автоматизація звука [З] у реченнях; гра №2 – диференціація звуків [З]- [Ж] у середині слова.
10. Гра №1 – автоматизація звука [З] у закритих складах; гра №2 – диференціація звуків [З]- [С] у реченнях.
11. Гра №1 – автоматизація звука [З] на початку слова; гра №2 – диференціація звуків [З]- [Ж] у словосполученнях.
12. Гра №1 – автоматизація звука [З] у середині слова; гра №2 – диференціація звуків [З]-[В] у реченнях.
13. Гра №1 – автоматизація звука [Ш] у словосполученнях; гра №2 – диференціація звуків [Ш]- [Х] у відкритих складах.
14. Гра №1 – автоматизація звука [Ш] у реченнях; гра №2 – диференціація звуків [Ш]- [Ж] у середині слова.
15. Гра №1 – автоматизація звука [Ш] у відкритих складах; гра №2 – диференціація звуків [Ш]- [Ж] у словосполученнях.
16. Гра №1 – автоматизація звука [Ш] у закритих складах; гра №2 – диференціація звуків [Ш]- [С] у реченнях.
17. Гра №1 – автоматизація звука [Ш] у середині слова; гра №2 – диференціація звуків [Ш]-[Ж] у реченнях.
18. Гра №1 – автоматизація звука [Ш] в кінці слова; гра №2 – диференціація звуків [Ш]- [С] у словосполученнях.
19. Гра №1 – автоматизація звука [Ж] у словосполученнях; гра №2 – диференціація звуків [Ж]- [Ш] у відкритих складах.
20. Гра №1 – автоматизація звука [Ж] у реченнях; гра №2 – диференціація звуків [Ж]- [З] у середині слова.
21. Гра №1 – автоматизація звука [Ж] у закритих складах; гра №2 – диференціація звуків [Ж]- [Ш] у середині слова
22. Гра №1 – автоматизація звука [Ж] на початку слова; гра №2 – диференціація звуків [Ж]- [Ш] у словосполученнях.
23. Гра №1 – автоматизація звука [Ж] у середині слова; гра №2 – диференціація звуків [Ж]-[З] у реченнях.
24. Гра №1 – автоматизація звука [Ж] у відкритих складах; гра №2 – диференціація звуків [Ж]- [З] у словосполученнях.
25. Гра №1 – автоматизація звука [Ш] в кінці слова; гра №2 – диференціація звуків [Ш]- [Ж] у словосполученнях.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді 2 дидактичних ігор, розміщених у Розділі 7 дидактичної папки «Логопедичний помічник».

Критерії оцінювання практичного заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
<i>Критерії оцінювання підготовленого завдання</i>				
Розкриття змісту	Творчо та креативно розкрито зміст та структуру методики/технології/ гри.	У повному обсязі розкрито зміст та структуру методики/технології/ гри.	Зміст та структуру методики/технології/ гри розкрито не в повному обсязі.	Не розкрито зміст і структуру методики/технології/ гри.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Етапи проведення	Проведення методики/технології/ гри перелічено у необхідному порядку покроково. Кожен крок пронумеровано і подано у вигляді окремого завдання.	Проведення методики/технології/ гри перераховано в логічному порядку, але кожен крок не пронумеровано та/або не оформлено окремими завданнями.	Етапи проведення методики/технології/ гри перераховано, але їх розміщено не в логічному порядку.	Опис проведення методики/технології/ гри не містить точного переліку етапів.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0

Матеріали	Всі матеріали та обладнання чітко та точно описані.	Майже всі матеріали та обладнання чітко і точно описані.	Більшість матеріалів та обладнання точно описані.	Багато матеріалів описано неточно АБО взагалі не описано.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичне заняття №6. Механізми порушень вимови сонорних звуків та методика їх подолання

Під час підготовки до практичного заняття студентам необхідно:

1. Опрацювати лекційний матеріал Теми 7. Механізми порушень вимови сонорних звуків та методика їх подолання і рекомендовану літературу до неї.
2. Розробити 1 дидактичну гру для автоматизації сонорного звука та 1 дидактичну гру для диференціації цього ж звука відповідно до запропонованої структури гри.

Назва гри:
 Мета гри:
 Обладнання:

Хід гри

**Під час опису гри потрібно чітко вказати, що робить логопед, і які дії він передбачає в роботі дитини.
 Після опису ходу гри потрібно написати чітку інструкцію для дитини.
 Якщо під час гри використовується дидактичний матеріал, то його потрібно розмістити після опису ходу гри.*

3. Розроблені ігри після їхньої презентації на практичному занятті розмістити в Розділі 7 дидактичної папки «Логопедичний помічник».

Перелік тем для ігор:

1. Гра №1 - автоматизація звука [Л] у реченнях; гра №2 - диференціація звуків [Л]- [У] у середині слова.
2. Гра №1 - автоматизація звука [Л] в кінці слова; гра №2 - диференціація звуків [Л]- [ЛЬ] у словосполученнях.
3. Гра №1 - автоматизація звука [Л] у словосполученнях; гра №2 - диференціація звуків [Л]- [Н] у відкритих складах.
4. Гра №1 - автоматизація звука [Л] у закритих складах; гра №2 - диференціація звуків [Л]- [Р] у реченнях.
5. Гра №1 - автоматизація звука [Л] на початку слова; гра №2 - диференціація звуків [Л]- [В] у словосполученнях.
6. Гра №1 - автоматизація звука [Л] у середині слова; гра №2 - диференціація звуків [Л]-[Г] у реченнях.
7. Гра №1 - автоматизація звука [Л] у словосполученнях; гра №2 - диференціація звуків [Л]- [В] на початку слова.
8. Гра №1 - автоматизація звука [Л] у реченнях; гра №2 - диференціація звуків [Л]- [И] у середині слова.
9. Гра №1 - автоматизація звука [Л] в кінці слова; гра №2 - диференціація звуків [Л]- [Й] у словосполученнях.
10. Гра №1 - автоматизація звука [Л] у словосполученнях; гра №2 - диференціація звуків [Л]- [Р] у кінці слова.

11. Гра №1 - автоматизація звука [P] у словосполученнях; гра №2 - диференціація звуків [P]- [Л] у відкритих складах.
12. Гра №1 - автоматизація звука [P] у закритих складах; гра №2 - диференціація звуків [P]- [Л] у реченнях.
13. Гра №1 - автоматизація звука [P] на початку слова; гра №2 - диференціація звуків [P]- [Л] у словосполученнях.
14. Гра №1 - автоматизація звука [P] у середині слова; гра №2 - диференціація звуків [P]- [Й] у реченнях.
15. Гра №1 - автоматизація звука [P] у реченнях; гра №2 - диференціація звуків [P]- [Л] у середині слова.
16. Гра №1 - автоматизація звука [P] у словосполученнях; гра №2 - диференціація звуків [P]- [Л] на початку слова.
17. Гра №1 - автоматизація звука [P] у реченнях; гра №2 - диференціація звуків [P]- [Л] в кінці слова.
18. Гра №1 - автоматизація звука [P] у відкритих складах; гра №2 - диференціація звуків [P]- [PЬ] у словосполученнях.
19. Гра №1 - автоматизація звука [P] у словосполученнях; гра №2 - диференціація звуків [P]- [Д] на початку слова.
20. Гра №1 - автоматизація звука [M] в кінці слова; гра №2 - диференціація звуків [M]- [MЬ] у словосполученнях.
21. Гра №1 - автоматизація звука [M] на початку слова; гра №2 - диференціація звуків [M]- [MЬ] у реченнях.
22. Гра №1 - автоматизація звука [H] в кінці слова; гра №2 - диференціація звуків [H]- [HЬ] у словосполученнях.
23. Гра №1 - автоматизація звука [H] у словосполученнях; гра №2 - диференціація звуків [H]- [HЬ] в кінці слова.
24. Гра №1 - автоматизація звука [H] на початку слова; гра №2 - диференціація звуків [H]- [HЬ] у реченнях.
25. Гра №1 - автоматизація звука [P] у реченнях; гра №2 - диференціація звуків [P]- [Л] в кінці слова.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді 2 дидактичних ігор, розміщених у Розділі 7 дидактичної папки «Логопедичний помічник».

Критерії оцінювання практичного заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Розкриття змісту	Творчо та креативно розкрито зміст та структуру методики/технології/ гри.	У повному обсязі розкрито зміст та структуру методики/технології/ гри.	Зміст та структуру методики/технології/ гри розкрито не в повному обсязі.	Не розкрито зміст і структуру методики/технології/ гри.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Етапи проведення	Етапи проведення гри перелічено у необхідному порядку покроково. Кожен крок пронумеровано і подано у вигляді окремого завдання.	Етапи проведення гри перераховано в логічному порядку, але кожен крок не пронумеровано та/або не оформлено окремими завданнями.	Етапи проведення гри перераховано, але їх розміщено не в логічному порядку.	Опис проведення методики/технології/ гри не містить точного переліку етапів.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Матеріали	Всі матеріали та обладнання чітко та точно описані.	Майже всі матеріали та обладнання чітко і точно описані.	Більшість матеріалів та обладнання точно описані.	Багато матеріалів описано неточно АБО взагалі не описано.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів

За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує	1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує	
Всього	11 балів

Практичне заняття №7. Механізми порушень вимови інших приголосних звуків та методика їх подолання

Під час підготовки до практичного заняття студентам необхідно:

1. Опрацювати лекційний матеріал Теми 8. Механізми порушень вимови інших приголосних звуків та методика їх подолання та рекомендовану літературу до неї.
2. Розробіть 1 дидактичну гру для автоматизації запропонованого звука та 1 дидактичну гру для диференціації цього ж звука відповідно до запропонованої структури гри.

<p>Назва гри:</p> <p>Мета гри:</p> <p>Обладнання:</p> <p style="text-align: center;">Хід гри</p> <p><i>*Під час опису гри потрібно чітко вказати, що робить логопед, і які дії він передбачає в роботі дитини.</i></p> <p><i>Після опису ходу гри потрібно написати чітку інструкцію для дитини.</i></p> <p><i>Якщо під час гри використовується дидактичний матеріал, то його потрібно розмістити після опису ходу гри.</i></p>
--

3. Розроблені ігри, після їхньої презентації на практичному занятті розмістити в Розділі 7 дидактичної папки «Логопедичний помічник».

Перелік тем для ігор:

1. Гра №1 - автоматизація звука [К] у словосполученнях; гра №2 - диференціація звуків [К]- [Т] у кінці слова.
2. Гра №1 - автоматизація звука [К] у закритих складах; гра №2 - диференціація звуків [К]- [Х] у реченнях.
3. Гра №1 - автоматизація звука [Г] на початку слова; гра №2 - диференціація звуків [Г]- [Д] у словосполученнях.
4. Гра №1 - автоматизація звука [Г] у середині слова; гра №2 - диференціація звуків [Г]-[К] у кінці слова.
5. Гра №1 - автоматизація звука [Х] у словосполученнях; гра №2 - диференціація звуків [Х]- [Ф] на початку слова.
6. Гра №1 - автоматизація звука [Х] у реченнях; гра №2 - диференціація звуків [Х]- [Ф] у середині слова.
7. Гра №1 - автоматизація звука [Х] в кінці слова; гра №2 - диференціація звуків [Х]- [К] у словосполученнях.
8. Гра №1 - автоматизація звука [Й] у словосполученнях; гра №2 - диференціація звуків [Й]- [Л] у кінці слова.
9. Гра №1 - автоматизація звука [П] у реченнях; гра №2 - диференціація звуків [П]- [Ф] у середині слова.
10. Гра №1 - автоматизація звука [Б] в кінці слова; гра №2 - диференціація звуків [Б]- [П] у реченнях.
11. Гра №1 - автоматизація звука [Ф] у словосполученнях; гра №2 - диференціація звуків [Ф]- [В] у кінці слова.
12. Гра №1 - автоматизація звука [Ф] у закритих складах; гра №2 - диференціація звуків [Ф]- [У] у середині слова.
13. Гра №1 - автоматизація звука [В] на початку слова; гра №2 - диференціація звуків [В]- [Ф] у словосполученнях.
14. Гра №1 - автоматизація звука [В] у середині слова; гра №2 - диференціація звуків [В]-[У] у реченнях.

15. Гра №1 - автоматизація звуку [Т] у реченнях; гра №2 - диференціація звуків [Т]- [ТЬ] у середині слова.
16. Гра №1 - автоматизація звуку [Т] у словосполученнях; гра №2 - диференціація звуків [Т]- [Д] на початку слова.
17. Гра №1 - автоматизація звуку [Д] у реченнях; гра №2 - диференціація звуків [Д]- [Т] в кінці слова.
18. Гра №1 - автоматизація звуку [Д] у відкритих складах; гра №2 - диференціація звуків [Д]- [ДЬ] у словосполученнях.
19. Гра №1 - автоматизація звуку [К] у словосполученнях; гра №2 - диференціація звуків [К]- [Т] на початку слова.
20. Гра №1 - автоматизація звуку [К] в кінці слова; гра №2 - диференціація звуків [К]- [Х] у середині слова.
21. Гра №1 - автоматизація звуку [Х] на початку слова; гра №2 - диференціація звуків [Х]- [Ф] у реченнях.
22. Гра №1 - автоматизація звуку [Й] в кінці слова; гра №2 - диференціація звуків [Й]- [Л] у словосполученнях.
23. Гра №1 - автоматизація звуку [П] на початку слова; гра №2 - диференціація звуків [П]- [Б] у реченнях.
24. Гра №1 - автоматизація звуку [В] у словосполученнях; гра №2 - диференціація звуків [В]- [Ф] на початку слова.
25. Гра №1 - автоматизація звуку [К] на початку слова; гра №2 - диференціація звуків [К]- [Т] у словосполученнях.

Форма подання результату: результати подаються у 2 дидактичних ігор розміщених у Розділі 7 дидактичної папки «Логопедичний помічник».

Критерії оцінювання практичного заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Розкриття змісту	Творчо та креативно розкрито зміст та структуру методики/технології/ гри.	У повному обсязі розкрито зміст та структуру методики/технології/ гри.	Зміст та структуру методики/технології/ гри розкрито не в повному обсязі.	Не розкрито зміст і структуру методики/технології/ гри.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Етапи проведення	Проведення методики/технології/ гри перелічено у необхідному порядку покроково. Кожен крок пронумеровано і подано у вигляді окремого завдання.	Проведення методики/технології/ гри перераховано в логічному порядку, але кожен крок не пронумеровано та/або не оформлено окремими завданнями.	Етапи проведення методики/технології/ гри перераховано, але їх розміщено не в логічному порядку.	Опис проведення методики/технології/ гри не містить точного переліку етапів.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Матеріали	Всі матеріали та обладнання чітко та точно описані.	Майже всі матеріали та обладнання чітко і точно описані.	Більшість матеріалів та обладнання точно описані.	Багато матеріалів описано неточно АБО взагалі не описано.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Змістовий модуль 3.
Психофізіологічні механізми порушень сенсорного та сенсомоторного компонента звуковимови та методики їх подолання

Практичне заняття №8. Механізми порушень сенсорного компонента звуковимови та методики їх подолання

Під час підготовки до практичного заняття студентам необхідно:

1. Опрацювати лекційний матеріал Теми 9. Механізми порушень сенсорного компонента звуковимови та методики їх подолання і рекомендовану літературу до неї.
2. Розробити 1 дидактичну гру для формування невербального слухового гнозису та 1 дидактичну гру для формування вербального слухового гнозису відповідно до запропонованої структури гри.

<p>Назва гри: Мета гри: Обладнання:</p> <p style="text-align: center;">Хід гри</p> <p><i>*Під час опису гри потрібно чітко вказати, що робить логопед, і які дії він передбачає в роботі дитини.</i></p> <p><i>Після опису ходу гри потрібно написати чітку інструкцію для дитини.</i></p> <p><i>Якщо під час гри використовується дидактичний матеріал, то його потрібно розмістити після опису ходу гри.</i></p>
--

3. Розроблені ігри після їхньої презентації на практичному занятті розмістити в Розділі 11 дидактичної папки «Логопедичний помічник».

Форма подання результату: результати подаються у вигляді 2 дидактичних ігор, розміщених у Розділі 11 дидактичної папки «Логопедичний помічник».

Критерії оцінювання практичного заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Розкриття змісту	Творчо та креативно розкрито зміст та структуру методики/технології/ гри.	У повному обсязі розкрито зміст та структуру методики/технології/ гри.	Зміст та структуру методики/технології/ гри розкрито не в повному обсязі.	Не розкрито зміст і структуру методики/технології/ гри.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Етапи проведення	Етапи проведення гри перелічено у необхідному порядку покроково. Кожен крок пронумеровано і подано у вигляді окремого завдання.	Етапи проведення гри перераховано в логічному порядку, але кожен крок не пронумеровано та/або не оформлено окремими завданнями.	Етапи проведення гри перераховано, але їх розміщено не в логічному порядку.	Опис проведення методики/технології/ гри не містить точного переліку етапів.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Матеріали	Всі матеріали та обладнання чітко та точно описані.	Майже всі матеріали та обладнання чітко і точно описані.	Більшість матеріалів та обладнання точно описані.	Багато матеріалів описано неточно АБО взагалі не описано.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Практичне заняття №9. Механізми порушень сенсомоторного компонента звуковимови та методики їх подолання

Під час підготовки до практичного заняття студентам необхідно:

1. Опрацювати лекційний матеріал Теми 10. Механізми порушень сенсомоторного компонента звуковимови та методики їх подолання і рекомендовану літературу до неї.
2. Розробити логопедичне заняття для дитини 4-річного віку з порушеннями звуковимови з використанням ігор на розвиток сенсомоторного компонента.
3. Продемонструвати на практичному занятті фрагменти розробленого заняття. Здійснити самоаналіз на основі відгуків на практичному занятті та внести рекомендації щодо змісту логопедичного заняття.

Конспект підгрупового/ індивідуального логопедичного заняття

Дитина: _____ (вік) _____

Вид порушення мовлення _____

Тема заняття: _____

Мета:

- навчальна
- корекційно-розвивальна
- виховна

Обладнання:

Хід заняття

I. Вступна частина

II. Основна частина

III. Заключна частина

Форма подання результату: результати подаються у вигляді розробленого заняття, розміщеного в Розділі 11 дидактичної папки «Логопедичний помічник».

Критерії оцінювання практичного заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Методичні матеріали	Усі матеріали для заняття підібрані методично правильно та креативно, відповідно до віку та порушення дитини з ТПМ.	Більшість матеріалів для заняття підібрані методично правильно та креативно, відповідно до віку та порушення дитини з ТПМ.	Більшість представлених матеріалів методично правильно оформлені, але не ретельно підбрано матеріал для заняття.	Методичні матеріали для заняття підібрані неправильно та представлені зі значною кількістю помилок.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Оформлення	План-конспект заняття оформлено методично правильно та із використанням сучасних наочних матеріалів, які відповідають темі та меті заняття. Дотримано структуру заняття.	План-конспект заняття оформлено методично правильно та із використанням доречних наочних матеріалів. Дотримано структуру заняття.	План-конспект заняття оформлено з помилками. Використані наочні матеріали не завжди відповідають темі і змісту заняття. Деяко порушено структуру заняття.	План-конспект заняття не відповідає темі і меті заняття. Порушено структуру заняття.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Лексика та грамотність	Використовує лексику відповідно до теми та віку дітей. Автор не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Використовує відповідну лексику, однак присутні поодинокі помилки в підборі лексичного матеріалу для завдань. Автор робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Не завжди використовує відповідну лексику, присутні помилки в підборі лексичного матеріалу для завдань. Автор робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Використовує некоректну лексику. Автор робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0

Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє методичну підготовленість на високому рівні та ефективно її презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті. Студент демонструє професійність під час проведення елементів заняття.	Студент підготовлений до заняття, демонструє методичну підготовленість на достатньому рівні та добре її презентує, активний на занятті. Студент демонструє достатню професійність під час проведення елементів заняття.	Студент загалом орієнтується в проблематиці проведення заняття, достатньо активний на занятті. Студент робить помилки під час проведення елементів заняття.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				11 балів
Всього				

Змістовий модуль 4. Механізми дисфункцій фонетико-фонематичних процесів при порушеннях звуковимови та методики їх подолання

Семінарське заняття №2. Нормативні показники розвитку фонетико-фонематичної складової мовлення

Під час підготовки до семінарського заняття студентам необхідно підготуватися до дискусії. Для цього потрібно зробити такі кроки:

1. Опрацювати лекційний матеріал із Теми 11. Нормативні показники розвитку фонетико-фонематичної складової мовлення.
2. Опрацювати рекомендовану літературу щодо періодизації розвитку фонематичних процесів дитини.
3. З допомогою методу «Дискусійне коло» створити схему/модель розвитку фонематичних процесів в онтогенезі. Розподілити наступні функції відповідно вікових періодів.

Функції:

- поява гуління;
- сформованість сенсорного рівня слухового сприймання;
- сформованість перцептивного рівня слухового сприймання;
- поява лепету;
- сформованість простих видів слухового контролю;
- фонематичні уявлення про звуковий склад слів відповідають власній (часто неправильній) вимові;
- перебудова фонематичних уявлень і заміна їх на нормативні;
- фонематичні уявлення про звуковий склад слів відповідають мовній нормі;
- звуковимова повністю відповідає мовній нормі.

4. Розроблену схему/модель розмістити в Розділ 8. Нормативні показники розвитку фонетико-фонематичної складової мовлення.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді розробленої схеми/моделі, розміщеної в Розділі 11 дидактичної папки «Логопедичний помічник».

Критерії оцінювання семінарського заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	уся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підібраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Використання фактів та статистичних даних	Кожна основна думка добре підтверджена кількома відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	Кожна основна думка підтверджена відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	Кожна основна думка підтверджена фактами, статистикою та/або прикладами, але	Кожна думка не є підтвердженою.

			актуальність деяких з них є сумнівною.	
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Аргументація	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю та логічно організовані.	Більшість аргументів чітко та логічно пов'язані з ідеєю.	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю, але організовані нечітко й нелогічно.	Аргументи не чітко пов'язані з ідеєю.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Лексика	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії. Розширює словниковий запас аудиторії, використовуючи та пояснюючи нові слова для більшості слухачів.	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії, використовуючи нові слова.	Використовує лексику, що відповідає аудиторії, але не включає незнайомих слів.	Використовує некоректну професійну лексику.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				11 балів
Всього				11 балів

Семінарське заняття №3. Механізми порушень фонетико-фонематичних процесів.

Під час підготовки до семінарського заняття студентам необхідно підготуватися до панельної дискусії. Для цього потрібно зробити такі кроки:

1. Опрацювати лекційний матеріал із Теми 12. Механізми порушень фонетико-фонематичних процесів та рекомендовану літературу до неї.

3. Підготуватися до панельної дискусії щодо механізмів порушень фонетико-фонематичних процесів із наступних питань:

- вплив порушень фонематичного слуху на експресивне мовлення;
- механізми порушень оволодіння фонетико-фонематичною складовою мовлення;
- порушення формування сенсорного та перцептивного рівнів слухового сприймання в онтогенезі, фонематичних уявлень про звуковий склад слів;
- порушення процесів оволодіння звуковим аналізом та синтезом у дітей із ФФНМ.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді розгорнутої відповіді на одне із питань.

Критерії оцінювання семінарського заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Уся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підібраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Використання фактів та статистичних даних	Кожна основна думка добре підтверджена кількома відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	Кожна основна думка підтверджена відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	Кожна основна думка підтверджена фактами, статистикою та/або прикладами, але актуальність деяких з них є сумнівною.	Кожна думка не є підтвердженою.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Аргументація	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю та логічно організовані.	Більшість аргументів чітко та логічно пов'язані з ідеєю.	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю, але організовані нечітко й нелогічно.	Аргументи не чітко пов'язані з ідеєю.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0

Лексика	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії. Розширює словниковий запас аудиторії, використовуючи та пояснюючи нові слова для більшості слухачів.	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії, використовуючи нові слова.	Використовує лексику, що відповідає аудиторії, але не включає незнайомих слів.	Використовує некоректну професійну лексику.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичне заняття №10. Обстеження фонетико-фонематичної складової мовлення у дітей із ФФНМ

Під час підготовки до практичного заняття студентам необхідно:

1. Опрацювати лекційний матеріал Теми 13. Обстеження фонетико-фонематичної складової мовлення в дітей із ФФНМ та рекомендовану літературу до неї.
2. Підготувати дидактичний матеріал та інструкції для дітей до процедури обстеження фонетико-фонематичних процесів.
3. Презентувати на практичному занятті / записати відео (до 3 хв) одного з етапів обстеження фонетико-фонематичних процесів із використанням дидактичного матеріалу.
4. Брати активну участь в обговоренні презентованих процедур/відео-роликів обстеження на практичному занятті.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді описаної процедури обстеження та дидактичного матеріалу / відео-ролику.

Критерії оцінювання практичного заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні складові обстеження.	Студент/ка називає основні складові обстеження.	Студент/ка називає деякі основні складові обстеження.	Студент/ка не може точно визначити складові обстеження.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Діагностичний інструментарій	Студент/ка креативно та творчо підбирає діагностичний інструментарій, враховує вікові особливості та особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка правильно підбирає діагностичний інструментарій, враховує вікові особливості та особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка підбирає діагностичний інструментарій, однак не враховує вікові особливості та всі особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка не демонструє вміння підбирати діагностичний інструментарій для логопедичного обстеження.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Маркери та показники	Студент/ка точно зазначає усі маркери та показники для діагностики певної складової мовлення.	Студент/ка зазначає усі маркери та показники для діагностики певної складової мовлення.	Студент/ка зазначає не всі маркери та показники для діагностики певної складової мовлення.	Студент/ка не зазначає показники і маркери діагностики певної складової мовлення.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення щодо результатів обстеження.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати результати обстеження.	Студент/ка точно резюмує більшу частину результатів обстеження, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення результатів обстеження.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Лексика та грамотність	Використовує лексику відповідно до теми та віку дітей. Автор не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Використовує відповідну лексику, однак присутні поодинокі помилки в підборі лексичного матеріалу для завдань. Автор робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Не завжди використовує відповідну лексику, присутні помилки в підборі лексичного матеріалу для завдань. Автор робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Використовує некоректну лексику. Автор робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.

Бали	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє методичну підготовленість на високому рівні та ефективно її презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті. Студент демонструє професійність під час проведення обстеження.	Студент підготовлений до заняття, демонструє методичну підготовленість на достатньому рівні та добре її презентує, активний на занятті. Студент демонструє достатню професійність під час проведення елементів обстеження.	Студент загалом орієнтується в проблематиці проведення заняття, достатньо активний на занятті. Студент робить помилки під час проведення елементів обстеження.	Студент не підготовлений до обстеження.
Бали	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичне заняття №11. Зміст і методика логопедичної роботи при ФФНМ

Під час підготовки до практичного заняття студентам необхідно:

- Опрацювати лекційний матеріал Теми 14. Зміст і методика логопедичної роботи при ФФНМ та рекомендовану літературу до неї.
- Розробити логопедичне заняття для дитини дошкільного віку з порушеннями фонетико-фонематичних процесів для одного з етапів формування фонематичного контролю:
 - 1 етап. Формування слухової уваги та її спрямування на звукове оформлення мовлення.
 - 2 етап. Розвиток слухового контролю на матеріалі слів-паронімів.
 - 3 етап. Формування контролю за звуковим оформленням слова, що звучить ізольовано.
 - 4 етап. Формування слухового контролю за звуковим оформленням слів у реченні.
- Продемонструвати на практичному занятті фрагменти розробленого заняття. Здійснити самоаналіз на основі відгуків на практичному занятті та внести рекомендації щодо змісту логопедичного заняття.

Конспект підгрупового/ індивідуального логопедичного заняття

Дитина: _____ (вік) _____

Вид порушення мовлення _____

Тема заняття: _____

Мета:

- навчальна
- корекційно-розвивальна
- виховна

Обладнання:

Хід заняття

I. Вступна частина

II. Основна частина

III. Заключна частина

Форма подання результату: результати подаються у вигляді розробленого заняття, розміщеного в Розділі 11 дидактичної папки «Логопедичний помічник».

Критерії оцінювання практичного заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Методичні матеріали	Усі матеріали для заняття підібрані методично правильно та креативно, відповідно до віку та порушення дитини з ТПМ.	Більшість матеріалів для заняття підібрані методично правильно та креативно, відповідно до віку та порушення дитини з ТПМ.	Більшість представлених матеріалів були методично правильно оформлені, але не було ретельно підбрано матеріал для заняття.	Методичні матеріали для заняття підібрані невірно та представлені із значною кількістю помилок..
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Оформлення	План-конспект заняття оформлено методично правильно та із використанням сучасних наочних матеріалів, які відповідають темі та меті заняття. Дотримано структуру заняття.	План-конспект заняття оформлено методично правильно та із використанням доречних наочних матеріалів. Дотримано структуру заняття.	План-конспект заняття оформлено з помилками. Використані наочні матеріали не завжди відповідають темі і змісту заняття. Деяко порушено структуру заняття.	План-конспект заняття не відповідає темі і меті заняття. Порушено структуру заняття.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Лексика та грамотність	Використовує лексику відповідно до теми та віку дітей. Автор не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Використовує відповідну лексику, однак присутні поодинокі помилки в підборі лексичного матеріалу для завдань. Автор робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Не завжди використовує відповідну лексику, присутні помилки в підборі лексичного матеріалу для завдань. Автор робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Використовує некоректну лексику. Автор робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє методичну підготовленість на високому рівні та ефективно її презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті. Студент демонструє професійність під час проведення елементів заняття.	Студент підготовлений до заняття, демонструє методичну підготовленість на достатньому рівні та добре її презентує, активний на занятті. Студент демонструє достатню професійність під час проведення елементів заняття.	Студент загалом орієнтується в проблематиці проведення заняття, достатньо активний на занятті. Студент робить помилки під час проведення елементів заняття.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				11 балів
Всього				11 балів